

Debesuota, šilčiau.
Saulė teka 6:53, leidžiasi 5:15

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
Haymarket 1-6100
Over One Million Lithuanian in The United States

VOL. LVIII

Price

Library of Congress
Periodical Division
Washington, D. C. 20540

Chicago, Ill. — Ketvirtadienis, Vasario-February 10 d., 1972 m.

Kaina 15c

34

PAKISTANAS PAPRAŠĖ J. TAUTU STEBĖTOJŲ

Š. AIRIJOS KATALIKŲ STREIKAS

BELFASTAS. — Vakar šiaurinės Airijos katalikai organizavo generalinį streiką mokyklose ir darbovietėse. Katalikai užėmė viešuosius pastatus, žygiavo gatvėmis, nepaisydami valdžios uždraudimo, bloko sraurus provincijos kelius. Visi katalikai buvo raginami skambinti telefonais į Britaniją, pasukti tolimų nuostolių numerį ir padėti rageli, siekiant užblokuoti telefono linijas, tuo simboliškai nutraukiant ryšį tarp Airijos ir Britanijos.

Šiaurės Airijos premjeras Faulkner piktai pasmerkė laisvosios Airijos vyriausybės laikyseną. Jis nurodė, kad š. Airijos protestantai niekad nesutiks jungtis su Airija, kurios konstitucija esanti pasenusi ir gyvenimo lygis žemesnis už šiaurės Airijos. Protestantams svetimi ir nepakeliami, Vatikanui pajungti, Airijos įstatymai.

Airijos užsienio reikalų ministerijai nelabai vyksta paramos ieškojimas. Amerikos vyriausybė jau atsakė Airijai, kad ji nesikiš į Britanijos vidaus reikalus. Panašų atsakymą Airijos vyriausybė gavo iš Kanados vyriausybės. Britanija atmetė ir Jungtinių Tautų sekretoriaus pasiūlymą pasinaudoti jo patarnavimais. Britai atsakė, kad padėtis šiuo metu nereikalauja JT įsikišimo.

Nevyksta derybos su Maltos premjeru

ROMA. — Derybos dėl Maltos uostų ir bazių nutruko. Maltos premjeras piktas išvažiavo iš Romos, kur Italijos užsienio reikalų ministerio globoje, jis derėjosi su britų gynybos ministerijai lordu Carringtonu ir NATO sekretoriumi Lunsu.

Piktas Maltos premjeras Minotto pareiškė spaudai, kad jis nepriima ultimatumų nei iš britų, nei iš olandų. (Nato sekretorius Luns yra olandas).

Nuo sausio 15 d. įvyko 4-ri derybų susitikimai. Neskelbiama, dėl ko nepavyksta susitarti. Britanija ir NATO valstybės siūlo Maltai 37 mil. dol. per metus už bazes ir uostų įrengimus. Malta reikalaujanti žymiai didesnės sumos.

Po paskutinio posėdžio britų ministeris ir NATO sekretorius abu pareiškė, kad jų pasiūlymas yra paskutinis ir Maltos vyriausybė turi atsakyti: taip ar ne.

Bolivijos egzilų planai Čileje

LA PAZ. — Bolivijos prezidentas pareiškė, kad kairieji Bolivijos politikai, pabėgę iš Bolivijos į Čilę, organizuoja ten ginkluotus būrius, kurie rengiasi pradėti Bolivijoje organizuotą veiklą prieš dabartinę vyriausybę.

Tarp Bolivijos egzilų Čileje yra buvęs prezidentas generolas Torres, buvęs vidaus reikalų ministras Gallardo, nemažai kairiųjų ir kairiųjų darbo unių vadų.

Bolivijos valdžia neseniai pirkė iš Amerikos šarvuotų automobilių ir kitų ginklų, kurie tinkami riaušiams malšinti. Apie 500 įtariamųjų laikomi kalėjimuose be teismo sprendimo. Vyriausybė vadovauja pulkininkas Banzer, 45 metų kavalierijos karininkas, buvęs karinis atašė prie Bolivijos ambasados Washingtone.

IŠ VISO PASAULIO

NEW YORKAS. — Rašytojas Clifford Irving ir jo žmona, tardomi federalinio grand juri, daug kartų atsisakė atsakyti į klausimus, teisindamies 5-tuoju konstitucijos papildymu arba paragrafu, kuris leidžia žmonai neliudyti prieš savo vyrą.

ČIKAGA. — Teismas sumažino suimtojo užstatą iš 250,000 dol. iki 50,000 dol. jaunam vyrui Steve Pera, kuris buvo suimtas po samokso užnuodyti Čikagos vandenį. Jo draugui Allen Schwandner užstatas nenumažintas.

LONDONAS. — Britų vyriausybė nutarė pradėti elektros taupymą, nes angliakasių streikai tęsiasi, emė trukti akmenų anglių elektros jėgainėms varyti. Pirmiausia bus uždrausti reklaminiai apšvietimai. Gyventojai raginami taupyti elektrą.

ALBANY. — New Yorko valstijos komisija, išstudijavusi narkotikų klausimą, rekomendavo sumažinti bausmes už marijuanos turėjimą, tačiau — padidinti už pavojingų vaistų: barbituratų, amfetaminų ir LSD platinimą.

DUBLINAS. — Du slapotos airių armijos veikėjai buvo suimti laisvoje Airijoje už ginklų ir sprogmenų šmugelavimą į šiaurės Airiją.

PIKESVILLE. — Maryland valstijos policija pradeda kursus moterims, kurios bus treniruojamos naudoti revolverius.

LOS ANGELES. — Filimų artistė Rhonda Fleming ir jos vyras Hall Bartlett skiriasi. Jie abu gyvena tame pačiame name, 600,000 dol. vertės, tačiau turi atskirus kambarius, sodus, atskirus tarnus. Plaukiojimo baseinas ir virtuvė naudojami bendrai, tačiau atskiromis valandomis, kad abiems nereikėtų susitikti.

BANGKOKAS. — Tailandijon atvažiavo britų karalienė Elzbieta II, jos vyras princas Philipas ir princesė Anne. Tailandijoje esą amerikiečiai kareiviai irgi važiuavo pamatyti karališčių svečių. Britų karalienė lankys dar Malaiziją, Maltivų salas, Mauritių. Kelionėje šeimai išbus 47 dienas.

Siūlo padėti priimti imigrantus

WASHINGTONAS. — Amerikos kongrese antradienį buvo pasiūlyti įstatymai, kurie leistų vyriausybei išleisti 85 milijonus dolerių sovietų žydų įsikūrimui Izraelyje palengvinti. Senate šį įstatymą pasiūlė sen. Edmund Muskie, remiamas sen. Javits, sen. Ribikoff ir sen. Schweiker. Atstovų Rūmuose įstatymą pasiūlė du New Yorko atstovai: Bingham ir Halpern.

Sen. Muskie apie tokią paramą kalbėjo Floridoje, nurodydamas, kad sovietų žydų emigracija į Izraelį sudaro nepakeliamą našą Izraeliui.

Ohio valstijoje, Sandusky miestelyje yra didelė skaitykla, kurioje vaikai pramoksta, kaip surasti pageidaujamas knygas. Dešinėje matome mokytoją Wagenkaech, pasakojančią jaunuoliams negirdėtus dalykus.

Gali užsibaigti uostų streikas

SAN FRANCISCO. — Po 123 dienų streiko, sąlyginį susitarimą padarė Vakarų pakraščio uostų darbininkai ir laivų savininkai. Unijos prezidentas Harry Bridges rekomenduoja unių skyriams susitarimą ratifikuoti, nes jame darbininkai gauna didesnę atlyginimą, 36 val. darbo savaitę, didesnes pensijas, sveikatos priedus ir, svarbiausia, išsprendžiamas senas ginčas dėl siuntų dežių. Standartinės siuntų dėžės, kurias paruošdavo kitų unių darbininkai, kelavo ginčus tarp uostų darbininkų ir tarmsterių unių.

Šis uostų streikas Amerikai kainavo apie bilijoną dolerių ir kongresas jau buvo pradėjęs svarstyti įstatymą, kuris verstų darbininkus grįžti į darbą ir priimti trečiųjų teismo sprendimą.

Liepia samdyti į policiją negrus

MONTGOMERY. — Federalinis teismas nusprendė, kad Alabama turi integruoti savo policijos jėgas. Valstijai įsakyta pradėti samdyti negrus į policijos eiles, kol policijoje visas ketvirtadalis tarnautojų bus juodi.

Teisėjas pareiškė, kad jis pasirinko 25%, nes tiek Alabamoje yra negrų, lyginant su baltaisiais. Šiuo metu iš Alabamos valstijos policininkų visi 344 yra balti. Tik pagalbinuose darbuose policijos departamente yra keliolika negrų, daugiausia švaros palaikymui.

Gali pradėti karo veiksmus

WASHINGTONAS, D. C. — Egipto karo vadovybė bet kuri dieną gali pradėti karo veiksmus, — pareiškė gen. Moshe Dayanas, Izraelio krašto apsaugos ministras.

Gen. Dayanas tarėsi su krašto apsaugos sekretorium Melwin Laird. Izraelio karo vadas nori pasitarti apie tarptautinę padėtį ir pabandyti parinkti pinigų karo reikalus. Jis parduos Izraelio karo bonus.

Jis pareiškė įsitikinimą, kad šiomis dienomis Egiptas turės pradėti pasitarimus Suez kanelui atidaryti. Kol eis pasitarimai, tai yra pagrindo manyti, kad Egiptas neprašės karo veiksmų.

VELIAUSIOS ZINIOS

◆ Jugoslavų rašytojas Mihailo Mihajlov vėl buvo nubaustas 30 dienų kalėti už du straipsnius, kuriuos jis parašė New York Times laikraščiui. Viena jie teisingai rusų rašytoją Solženiciną, o kitame pasakojo, kaip jis pats buvo nubaustas už tą teisinimą.

◆ Kinijoje esą amerikiečiai, televizijos technikai, jau keli sirgo gripu.

◆ Tunise šimtai studentų demonstravo prieš prezidentą Habib Bourguibą, kuris valdo kraštą jau 15 metų.

◆ Valstybinė Turkijos radijo stotis vedamajame pirmą kartą pripažino, kad Turkija yra buvusi didesnės dalies juodosios rinkos opiumo šaltinis. Stotis pritarė visiškam opiumo auginimo sustabdymui.

◆ Izraelio parlamente keli atstovai kaltino vyriausybę, kad ji verčia iš Sovietų Sąjungos atvykusius žydus laukti religinius įstatymus ir dirbti šeštadieniais. Pasitikėjimo vyriausybės klausimą lengvai laimėjo vyriausybės koalicija.

◆ Prezidentas Nixonas vakar pasakė kalboje pareiškė, kad Japonija yra svarbiausia Amerikos sąjungininkė Azijoje. Kinijos kelionė esanti taikingos, konstruktyvios ateities pradžia. Prezidentas važiuos į Maskvą be jokių naiivių iliuzijų. Jis visabamos valstijos policininkų visiškai daras siekiant garbingos taikos Vietnam. Prezidentas pasakė neabejojantis su politikos kritiku patriotizmu ir nuširdumu, tačiau kandidatą į valdžios vietas turį atsargiai pasverti savo kritikos žodžius, kad nedavus priešui klaidingų vilčių ir noro pratęsti karą.

◆ Vakar šiaurinės Airijos streikas nebuvo toks sėkmingas, kaip airių katalikų tikėtasi. Sužeistas 14 m. berniukas.

WASHINGTONAS. — Ponia Nixonienė pareiškė korespondentams, kad ji važiuodama į Kiniją jau išmokusi kelis sakinius kinų kalba. Pekine prezidentas Nixonas ir ponia surošė pietus Kinijos vadams. Pietuose bus tiekiami kinų valgiai.

NEW YORKAS. — Miesto sveikatos pareigūnai paskelbė, kad per trejus metus dulkių ir suodžių kiekis New Yorko ore padidėjo 7%. Sieros dvideginio kiekis buvęs sumažintas per tą laiką 50%.

Kinija prašysianti Amerikos paramos

PARYŽIUS. — Buvęs Prancūzijos švietimo ministeris, rašytojas Andre Malraux, kuris jau seniai yra gerai pažįstamas su Kinijos diktatorium Mao Tse Tungu, pareiškė jį aplankiusiam senatoriui Edwardui Kennedžiui, kad Kinija tikisi gauti iš Amerikos ekonominės paramos. Malreaux nuomone, prezidentui Nixonui bus pastatytas klausimas: "Ar Amerika yra pasiruošusi padėti Kinijai, kuris yra viena neturtingiausių pasaulio valstybių?" Jei prezidentas Nixonas atsakytų į tokį klausimą neigiamai, visa jo viešnagė Kinijoje taptų nenaudinga.

Malreaux papasakojo, kad 1965 m. Mao Tse Tungas pareiškė jam: "Aš nieko daugiau nenoriu, kaip tik šešių atominių bombų. Jas turėdamas, aš žinočiau, kad manes niekas nepuls. Su tomis bombomis aš galėčiau garantuoti pasaulio taiką".

Penkių agitatorių apeliacija

ČIKAGA. — Antradienį Apeliacinėje teisme advokatai pradėjo penkių nuteistųjų agitatorių apeliacijos argumentavimą. Tie penki: David Dellinger, Renie Davis, Abbie Hoffman, Tom Hayden ir Jerry Rubin buvo pripažinti kaltais važinėjimu į kitą valstiją tikslu agituoti riaušėms. Išgarsintame teisme, kuriame teisėjas Hoffman gan griežtai elgėsi su kaltinamaisiais, visi gavo po 5 metus kalėjimo ir dar baudas po 5,000 dol.

Pirma apeliacijos motyvavimo dieną nuteistųjų advokatai įrodinėjo, kad iš nubaustųjų kalbų nebuvo jokio riaušių pavojaus. Pirmasis konstitucijos papildymas garantuojąs kalbos laisvę.

Prokurorai aiškino, kad riaušių kurstymas, smurto ruošimas nėra konstitucijos garantuojami. Apeliacijos teisme bylos klausosi trys teisėjai. Thomas Fairchild, Walter Cummings ir Wilbur Pell Jr. Kaltinamieji turi geras advokatus, jų tarpe Rutgers universiteto teisių fakulteto profesorius Arthur Kinoy.

SAIGONAS. — Komunistai pasiuntė 24 minas į Danange esantį JAV karo aviacijos aerodromą. Žuvo du vietnamiečiai, o 5 vietnamiečiai ir 10 amerikiečių buvo sužeisti.

INDIJA STIPRINA KARIUOMENĘ PRIE RYTINIŲ PAKISTANO SIENŲ

ISLAMABAD. — Pakistano vyriausybė pirmą kartą po karo pabaigos pasiskundė, kad Indija pradėjo traukti į Pakistano pasienį kariuomenės susiprinimus. Pakistano prezidento patarėjas Mustafa Jatoi pareiškė užsienio korespondentams, kad šiomis dienomis Indija atgabenė dar 20,000 kareivių į Kašmiro provinciją, kur jau ir anksčiau buvę 12 Indijos divizijų. Indija šią žinią paneigia. Kartu Pakistanas skundžiasi, kad Indijos karo laivai vykdo grasinančius manevrus. Pakistanas siūlo, kad Jungtinės Tautos pastatytų stebėtojus prie Indijos-Pakistano sienų.

Kinija perka sovietų lėktuvus

WASHINGTONAS. — Aviacijos pramonės žiniomis, komunistinė Kinija neseniai pirkė iš Sovietų Sąjungos du ilgų nuotolių keleivinius Iljušin-62 lėktuvus. Jie gali vežioti po 186 keleivius. Dar trys tokie lėktuvai yra užsakyti Maskvoje. Šalia Kinijos turimų 10 britų gamybos Trident lėktuvų, kurie tinka tik vidutiniams atstumams, naujieji kinų lėktuvai sudarys pagrindą Kinijos civilinei aviacijai, kuri tarptautinėse organizacijose yra užregistruota inicialais "CAAC".

Kinijos lėktuvai dar šiais metais turi atidaryti naują liniją Pekinas-Bukareštas, su sustojimais Pakistane, Irane ir Turkijoje.

Nežiūrint ideologinių skirtumų Kinija prekiauja su sovietais. Šiais metais, pagal sovietų užsienio prekybos viceministro Vladimiro Alchimovo pareiškimą, prekybos apimtis tarp Maskvos ir Pekino sieksianti 130 mil. rublių. Rublis po paskutinio dolerio nuvertinimo sovietų yra keičiamas už 1.25 dolerį.

Austrų herojaus sutikimas

VIENA. — Antradienį į Austriją iš Japonijos sugrįžo austrų slidininkų čempionas Karl Schranz, kuriam olimpinis komitetas uždraudė dalyvauti žiemos Olimpiadoje, nes jis gavęs pinigų už slidžių garsinimą. Austrų visuomenė labai karštai pergyveno šį sprendimą. Sportininką pasitiko 100,000 žmonių. Vyriausybė pasiūlė vesti naują medalį, skiriamą pasyrmėjusiems sportininkams. Šį tikriausiai pirmas gaus Karl Schranz, kuris buvo Austrijos geriausia viltis laimėti Olimpiadoje aukso medalį.

Austrai nepatenkinti, kad negėjų statusas pripažįstamas komunistinių valstybių sportininkams, kurie dažnai yra valdžios išlaikomi ir ruošiami tarptautinėms varžyboms.

Vienas Austrijos alaus bravoro savininkas, kuris parašė draugišką laišką Tarptautinio Olimpinio komiteto pirm. Avery Brundage, turi sunkumų parduoti savo alų, nes austrai atsisako jį gerti. Biznieriaus anūkiui buvo mokykloje primušti. Įvyko demonstracijos prie Amerikos ambasados, nes Brundage yra amerikietis. Austrijos pramonės įmonėse įvyko daug protesto mitingų, kurie pasmerkė "tą persenusį Čikagos milijonierių Brundage", kuris kaltinamas dėl austro slidininko diskvalifikacijos.

Užsienio stebėtojai patvirtina, kad Indija gali bandyti jėga išspręsti savo ginčus su Pakistanu dėl Kašmiro, kurio dalį Indija seniai valdo. Paliubų linijoje kasdien įvyksta susišaudymai. Pakistanas apsaudo visus indų žvalgybos lėktuvus. Vienas helikopterinis nusileidęs Pakistano pusėje ir buvęs pagrobtas. Pakistanas sako, kad Indija per sausio mėn. pirmąją pusę 47 kartus sulaužė karo paliubų taisykles.

Indijos ir Bengalijos premjerų pasitarimams pasibaigus, paskelbtas ilgas komunikatas, kuriame pirmą kartą nurodoma Indijos kariuomenės iš Bengalijos atitraukimo data. Abiejų valstybių premjerai Indira Gandhi ir šeikas Rahmanas sako, kad Indijos kariuomenė yra jau dabar mažinama. Iki kovo 25 d. ji visa bus iš Bengalijos išvežta.

Bengalija oficialiai padavė pareiškimą istoti į britų tautų bendriją. Iš 31 bendrijos valstybės jau 9 pripažino Bengalijos valstybę. Manoma, kad bendrijos — komonvelto premjerai Bengaliją į savo tarpą priims.

Demonstracija prieš balalaikas

DETROITAS. — Sovietų Osipovo Balalaikų orkestro vizitas Detrote sukėlė didesnę demonstraciją prie Masonic Temple salės. Įvairios grupės: žydų Gynbos Lyga, Ukrainiečių Studentų organizacija, Krikščionių Gynbos Lyga, Detroito Studentų Prieš-komunistinę Koaliciją dalino lapelius ir kalbino į koncertą einančius žmones sugrąžinti bilietus ir neiti. "Jie groja muziką ir Auschwitz", sakė žydų lapeliai.

Demonstrantai sudgino Kosyginos iškamšą, ukrainiečiai protestavo prieš savo tautiečių suminėjimus Ukrainoje. Žydai nešiojo šūkius "Motina Rusija, aš verčiau būsiu našlatis" ir "Rusija, siusk mums žydus, ne — šnipus".

Demonstracijoje dalyvavo ir vienas jaunas negras, priklausęs Juodųjų nacionalistų partijai. Partijai. Jis aiškino: "Komunizmas yra žydiškas. Žydai sukelia visas Amerikos negrų problemas". Kadangi jis savotiškai pasisakė prieš komunizmą, kiti demonstraciją dalyviai jį paliko ramybėje. "The Detroit News" paskyrė šiai demonstracijai visą puslapį.

Dvokiančioji bomba koncerto salėje mažai davė naudos, nes ji padėta prieš pat pertrauką, baigiantis pirmajam koncerto daliai. Sales savininkai sėspėjo prieš antrąjį pastatymą salę išvėdinti.

WASHINGTONAS. — Laivų krovėjų unių streikas nenumatomas greitai baigti pagal naujai kongreso komitetų siūlomus priimti įstatymus.

VASARIO 16 MINĖJIMAS CLEVELANDE

Lietuvos Nepriklausomybės atstatymo 54 metų sukakties minėjimas įvyksta sekmadienį, vasario mėn. 13 d. sekancia tvarka:

Sv. mišios: 10 val. Naujos liet. parapijos bažnyčioje. Mišių metu giedos Čiurlionio Ansambelis. Prieš mišias, vėliavų pakėlimas parapijos aikštėje.

10:30 val. sv. Jurgio, liet. parapijos bažnyčioje.

Iškilmingas minėjimas: 4 val. Naujos liet. parapijos salėje.

Kalbas pasakys Cuyahoga Apskritis komisyonierius Frank R. Pokorny ir visuomenininkas inž. Jonas Jurekūnas iš Chicagos.

Meninėje dalyje pasirodys LTM Čiurlionio ansambelis, vadovaujamas muziko Alfonso Mikulskio, kuris atliks keletą dainų. Taip pat bus pastatyta Bernaro Brazdžio poemos "Vaidila Valiūnas" inscenizacija, režisuota aktoriaus Zigmo Peckaus. Šiame pastatyme dalyvauja: Z. Peckus, I. Gatautis, V. Žilionytė ir Z. Dučmanas, bei Čiurlionio ansambelis su kanklių orkestru.

Visos Lietuvių organizacijos prašomos dalyvauti pamaldose ir minėjime su vėliavomis, ir visi Clevelando ir apylinkių lietuviai kviečiami skaitlingai at-

silankyti. Minėjimo metu bus renkamos aukos Lietuvos laisvumo reikalams.

Minėjimas bus trumpesnis už ankstesnius.

ALT Clevelando Skyriaus Valdyba

PROCLAMATION

To Observe the Independence of Lithuania

February 16, 1972

WHEREAS, on February 16, 1918, the Lithuanian Council gathered in the ancient capital of Vilnius to reestablish Lithuania as a sovereign state and to proclaim Lithuania an independent republic; and

WHEREAS, the sovereignty of Lithuania, violated though it is by the presence of military forces of the Soviet Union, continues to be recognized by the United States; and

WHEREAS, Lithuanian Independence Day is a time of rejoicing and of sober reflection on the condition of Lithuania among those members of our community of Lithuanian descent; and

WHEREAS, Cuyahoga County is mindful of the contributions made to this community by citizens of Lithuanian ancestry;

NOW THEREFORE BE IT RESOLVED BY THE BOARD OF CUYAHOGA COUNTY COMMISSIONERS.

That the Board designate February 16, 1972 as Lithuanian Independence Day in and throughout Cuyahoga County, Ohio, and further,

Sekmadienį, vasario 13 dieną, Clevelando, Ohio, Amerikos Lietuvių Taryba ruošia Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo 54-tas metines. Minėjime dalyvaus muziko Mikulskio vadovaujamas Čiurlionio ansambelis. Visi Clevelando ir jos apylinkių lietuviai kviečiami Vasario 16-tos dienos minėjime dalyvauti.

do ir jos apylinkių lietuviai kviečiami Vasario 16-tos dienos minėjime dalyvauti.

Sekmadienį, vasario 13 dieną, Clevelando Amerikos Lietuvių Taryba ruošia Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo metinį minėjimą. Paveiksle matomas muzikas A. Mikulskis vadovaujantis Čiurlionio ansambliui, kuris atliks minėjimo programą. Visi Clevelando ir jos apylinkių lietuviai kviečiami šiam minėjime dalyvauti. Cuyahoga apskritis paskelbė Lietuvos nepriklausomybės minėjimo proklamaciją.

KAIP IŠ TIKRŲJŲ YRA SOVIETUOSE

Sovietų rašytojas Kuznecovas liudija apie dabartinę padėtį

Pagarsėjęs rusų rašytojas Anatolijus Kuznecovas, prieš porą metų pabėgęs iš Sovietų Sąjungos ir Anglijoje gavęs politinio pabėgėlio prieglaudą, neseniai Londone davė spaudai pranešimą, pareiškdamas nusistebėjimą, kad Vakaruose tiek mažai arba tiek klaidingai nežinoma apie Sovietiją.

"Pagyres" sovietų propagandos mašinerija, kad sugeba tiek labai apmulkinti lengvatikius Vakaruose, Kuznecovas kalbėjo:

Trys iliuzijos

Požiūryje į Sov. Sąjungą esama trijų iliuzijų. Pirmoji yra ta, kad Sov. Sąjunga dabar esanti visiškai kita negu Stalino laikais. Šitame nėra nė grūdo tiesos — tai yra tas pats kraštas, ta pati politinė santvarka, ta pati valdančioji partija, tie patys partiniai kadrai, ir visiškai tokia pat politika.

Antra, Stalino laikais atitinkamu metu buvo įkalinta penkio milijonų sovietinių piliečių. Dabar, kaip teigia Peter Reda way, už grotų yra milijonas kaulinių, bet skirtumas yra daugiausiai kiekybinis negu kokybinis — tai daugiau taktinis negu strateginis skirtumas.

Tie daugiau kaip 200 milijonų, kurie "laisvi", tebegyvena tame pat orveliskame pasaulyje, kuris buvo skurtas ir išlaikytas Stalino eros metu.

Esu giliai įsitikinęs, kad Sov. Sąjungoje žmogus dabar blogiau jaučiasi negu Stalino laikais. Žinoma, dėl to galima ginčytis, bet, mano požiūriu, Stalino laikais vyko procesas, kuris kažkur vedė, bent žmonėms buvo pristatomas, kaip kažkur vedęs, o dabar viskas nusistovėję, ir padėtis yra be išeičių ar bent tikras akligatvis.

Lenino slaptoji policija

Dar viena iliuzija yra, kad protesto judėjimas, kova prieš komunizmą prasidėjusi neseniai, prieš keletą metų, bet iš tiesų ne taip yra. Nuo pačių pirmųjų sovietinio režimo dienų

vyko protestai ir kovos, kartais labai žiaurios ir kruvinos. Keletą metų užtruko pilietinis karas, apėmęs visą kraštą, ir to pilietinio karo paseka buvo ta, kad antikomunistinės pajėgos buvo sumuštos, išsklaidytos ar pabėgo.

Ir tada slaptoji policija ėmėsi paties baisiausio teroro — Lenino įkurta slaptoji policija puolė kiekvieną, kuris tik turėjo bet kokį ryšį su rezistencija. Tarp jų, kurie buvo susaudyti, mirtinai nukankinti ar mirė stovyklose, buvo daug didvyriškų ir drąsių kovotojų prieš komunistinę priespaudą.

Partizaninės kovos

Kai 1945 m. baigėsi karas, partizaninės kovos dar ilgai vyko Latvijoje, Lietuvoje, Estijoje ir Ukrainoje. Bet atėjo laikas, kai ginkluotais partizanais pasipriešinimas sovietiniam režimui pasidarė praktiškai neįmanomas. Tai yra papildomas argumentas prie mano užuominos, kad dabar yra blogiau negu Stalino laikais.

O čia prieiname prie reikalo esmės. Dėl viso to, ką esu sakęs, jaučiu ypatingą pasigėrėjimą tais, kurie, nepaisydami 50 metų vykdomųjų žudymų, laikymų stovyklose, visos priespaudos, vis dar tebekovoja prieš tą nežmonišką režimą, prieš juos iki žemės lenkiuos.

PARDAVINĖJA SAVO KŪNO DALIS

HARVEY Smith, 50 metų amžiaus, gyv. Keyser, W. Va., sergantis aštria reumatizmo forma ir nebegalintis dirbti, pasiskelbė norįs parduoti savo vieną plautį ir inkstą, kad galėtų sukelti kėšų savo žmonai ir 7 vaikams išlaikyti.

Dėl ligos netekęs darbo Smith išsiuntinėjo spaudai pasiūlymą. "Aš manau, kad 7 ar 8 tūkstančiai dolerių nėra daug už pagalbą išgelbėti kitam žmogui gyvybę", rašo jis. Po darbo netekimo jis jau pasidaręs \$3,500 skolos.

Kaip aš susipažinau su A. Gintneriu

Spaudoje užtikau skelbimą, kar ruošiamą išleisti paštininių atsiminimų knygos antrą tomasą. Mediagą siūsti A. Gintnerio vardu ir adresu. 1970 m. gruodžio 7 d. pasiūčiau nemažą siuntą medžiagos ir nuotraukų Paštinkų atsiminimų II-am tomui. Nuo tos dienos prasidėjo mano su A. Gintneriu susirašinėjimas laiškais. Asmeniškai neturėjau progos su juo susipažinti.

Per visą mūsų susirašinėjimą aš iš A. Gintnerio gavau 8 laiškus. Jis vis prašė siūsti daugiau medžiagos Paštinkų atsiminimų II-ram tomui. Viename laiške jis rašė: "Mielasai. Pats esi trečias mano nuolaušias taktininkas knygos paruošimui. Tiek daug rūpiniesi, kad istoriniai įvykiai bei žmonės būtų savo laiku paminėti. Žinoma, tai žymiai palengvina mano darbą ir pačią knygą padaro įdomesnę."

Už tai pačiam esu labai dėkingas. Kiti du toki padėjėjai yra: vienas Los Angeles mieste, o kitas — Vokietijoje, prie Brenerio vardu ir adresu. 1970 m. gruodžio 7 d. pasiūčiau nemažą siuntą medžiagos ir nuotraukų Paštinkų atsiminimų II-am tomui. Nuo tos dienos prasidėjo mano su A. Gintneriu susirašinėjimas laiškais. Asmeniškai neturėjau progos su juo susipažinti.

Už tai pačiam esu labai dėkingas. Kiti du toki padėjėjai yra: vienas Los Angeles mieste, o kitas — Vokietijoje, prie Brenerio vardu ir adresu. 1970 m. gruodžio 7 d. pasiūčiau nemažą siuntą medžiagos ir nuotraukų Paštinkų atsiminimų II-am tomui. Nuo tos dienos prasidėjo mano su A. Gintneriu susirašinėjimas laiškais. Asmeniškai neturėjau progos su juo susipažinti.

Posėdžiui užsibaigus, A. Gintneris priėjo prie manęs ir tarė: "Kolega Markūnai, nenusimink, Paštinkų atsiminimų knyga bus išleista ir tavo duota medžiaga bus toje knygoje sunaudota".

Man buvo malonu su A. Gintneriu susipažinti asmeniškai. Jis man atrodė tykaus būdo, labai malonus, draugiškas. Iš pasikalbėjimo pamačiau jo veide rūpestį ir didelį nuovargį.

Išėjus amžinybėn A. Gintneriui lietuvių visuomenė ir spauda neteko aktyvaus darbuotojo lietuvių.

Mielas Antanai, išėkis tylioje ramybėje per ilgus amžius, nors ir svetimoje žemelėje ir toli nuo Tėvynės, kurią taip karštai mylėjai ir per savo visą gyvenimą dėl jos sielojaisi.

Petras Markūnas

SKAITYK IR KITAM PATARK SKAITYTI DEMOKRATINI DIENRAŠTĮ "NAUJIENAS"

Good intentions never saved a penny.

It takes a commitment to save money. To your family, to the future. And maybe to your country. Good intentions just aren't enough.

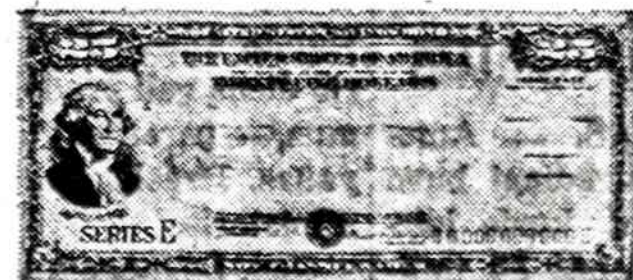
That's why the Payroll Savings Plan works so well. It's a way of saying "I'm committed."

And it's almost effortless. All you do is sign up once, where you work. Then the amount you specify is automatically set aside from your check each payday and put into U.S. Savings Bonds. You have automatic saving power.

After all, it's hard to spend money you don't touch. Oh, you'll touch it someday. For that house, or dream vacation, or for your kids' college education.

And now there's a bonus interest rate on all U. S. Savings Bonds—for E Bonds, 5 1/2% when held to maturity of 5 years 10 months (4% the first year). That extra 1/2%, payable as a bonus at maturity, applies to all Bonds issued since June 1, 1970... with a comparable improvement for all older Bonds.

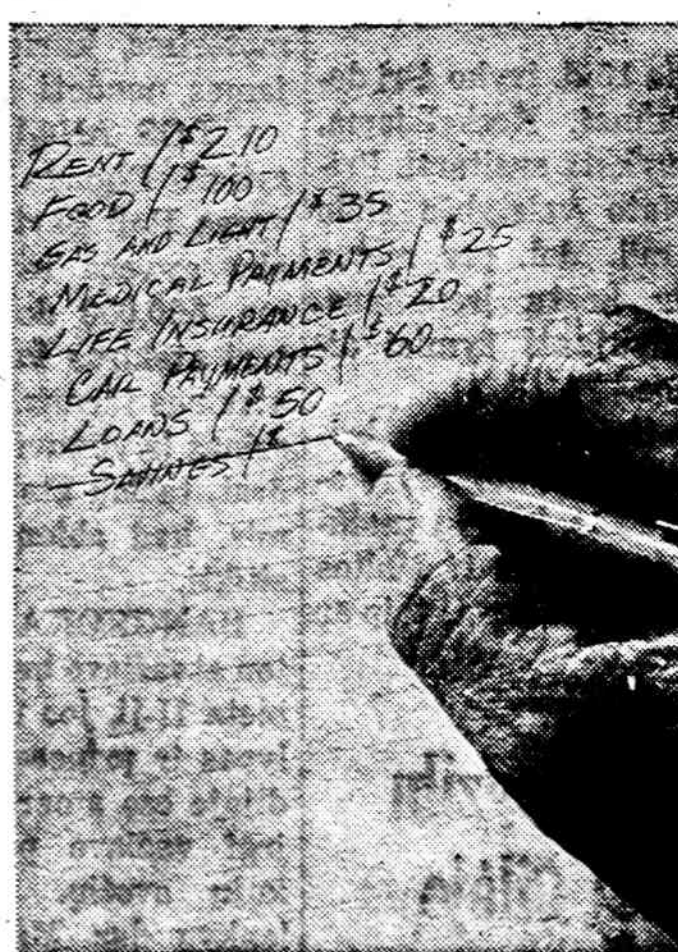
So think it over. The Payroll Savings Plan. It's a small effort, but it's a big commitment. For you and your country.

Bonds are safe. If lost, stolen, or destroyed, we replace them. When needed, they can be cashed at your bank. Tax may be deferred until redemption. And always remember, Bonds are a smart way to save.

Take stock in America. With higher paying U.S. Savings Bonds.

The U.S. Government does not pay for this advertisement. It is presented as a public service in cooperation with The Department of the Treasury and The Advertising Council.

CHICAGOS LIETUVIŲ CHORAS

"PIRMYN" STATO

FRANZ LEHAR'O TRIJŲ VEIKSMŲ OPERETE

"LINKSMOJI NAŠLĖ"

(THE MERRY WIDOW)

KURI ĮVYKS

SEŠTADIENI KOVO MĖN. 4 & 8 VAL. VAK. SEKMADIENI KOVO MĖN. 5 & 3 VAL. P.P.

DALYVAUJIA:

AL. BRAZIS, KRISTINA MILERIUTE, V. MIELIULIS, ELEONORA ZAPOLINE, J. LAURVONIS, J. ALEKSIUNAS, V. LAZASKAS, A. VIERAITIS, V. PETRIKONIS, J. VIERAITIS, JOSEPHINE MILERIUTE, ZINA POČIENE, GENE DEKSYTE

DIRIGENTAS — REŽISORIUS MUZ. STEPHENS-STEPONAVIČIUS

OPERETES PASTATYMAS ĮVYKS

MARIA HIGH SCHOOL AUDITORIJŲ 6700 So. CALIFORNIA AVE.

— BILITAI GAUNAMI MARGINIUOSE —

RIMTA KNYGA — GERIAUSIA DOVANA

Naujienose galima gauti puikių knygų, kurios papuos bet kokią knygų spintą ar lentyną:

- K. Bielinis, PENKTIEJI METAI, gražiai įrista, 592 pusl. \$6.00
- K. Bielinis, DIENOJANT, gražiai įrista, 464 pusl. \$6.00
- Prof. Vaclo. Biržiška, ALEKSANDRYNAS, I tomas, gražiai įristas, 431 pusl. \$7.50
- Prof. Vaclo. Biržiška, SENUJŲ LIETUVIŠKŲ KNYGŲ ISTORIJA, I dalis, 208 pusl. įrista — \$3.00, minkštasis viršelais — \$2.00; II dalis, 225 pusl. įrista — \$3.00, minkštasis viršelais — \$2.00
- Dr. K. Grinius, ATSIMINIMAI IR MINTYS, I tomas, 306 p. \$2.00
- Prof. S. Kačys, LIETUVA BUDO, gražiai įrista, 416 p. \$5.50
- Juozas Liūdžiūnas, RAŠTAI, 250 pusl. \$3.00
- P. Liūdžiūnas, ATSIMINIMAI APIE JUOŽA LIUDŽIŲ, 88 pusl. \$1.00
- S. Michelsonas, LIETUVIŲ IŠEIVIJŲ AMERIKOJE, 297 p. įrista — \$5.00, minkštasis viršelais — \$4.00
- Dr. V. Sruogienė, LIETUVOS ISTORIJA, gražiai įrista 968 pusl. dabar tik \$10.00

NAUJIENOS,

1739 So. Halsted St., Chicago 8, Ill. — Telef. HA 1-6100

NAUJIENOS

1739 So. Halsted Street

Chicago, Ill. 60608

TAIP TELKĖME SAVANORIUS I LIETUVOS KARIUMENE

Detroitė gyvena Lietuvos kariuomenės savanoris-kūrėjas Vytautas Liesunaitis. Nors jis eina 84-tus amžius, bet tebėra geras, sveikas ir turi labai gerą atmintį. Šalia eilės kitų pensininko užsiėmimų, jis raso ir savo margo gyvenimo atsiminimus. Lietuvos nepriklausomybės atstatymo 54-ias metines minėdami, čia spausdiname V. Liesunaitio atsiminimų ištrauką. Red.

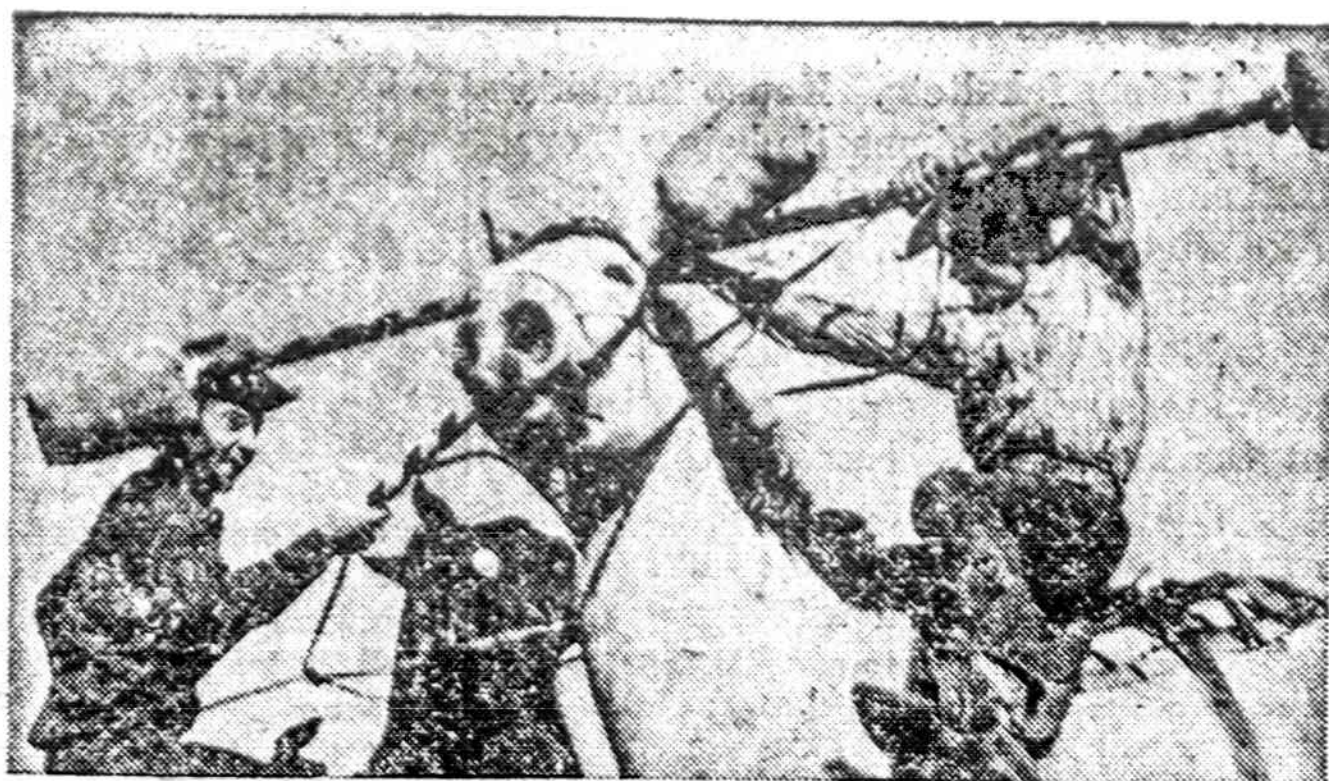
Septynnerius metus Rusijos carui ištarnavęs, 1918 metų ankstyvą pavasarį grįžau į tėvynę. Iš Krasnoje Selo Litovėnos kaimo, kuris radosi už 20 kilometrų į vakarus nuo Vitebsko, pėsti atžygiavome 5 vyrai: Zidorius Galinis iš Kibeikių kaimo, sintautiški Juozas Kari-nauskas iš Kiaulupių kaimo, Juozas Maknevičius iš Pajavonio kaimo, Vincas Šešela iš Kletininkų kaimo ir aš, Vytautas Liesunaitis, iš Kaupikių kaimo.

Spalio 10 d. susirgau kažkokia ispaniška liga, kuri tuo metu Lietuvoje siautė ir išgulėjau devynias savaites. Buvo labai bauri liga, labai bėgdavo iš nosies kraujas ir nebedaug reikėjo, kad būčiau nuvažiavęs pas

Abraomą, nes jau ir paeiti nebegalėjau. Kada sustiprėjau, išgirdęs, kad kuriasi Lietuvos kariuomenė, 1919 m. kovo 5 d. nuvykau į Kauną, į savanorių skirstymo punktą. Mane, kaip tarnavusį Rusijos armijoj, 4-tam Patonam batalione, paskyrė į Saporių kuopą, kurią susiradau Aukštojoje Panemunėje, buvusioje rusų kareivinėse. Ten radau kuopos vadą leit. Smitą ir puskupio vadą leit. Pupkį. Iškalbėjus su kuopos vadu, jis ir sakė: "Būsi mano kuopos ūkvedys. Mes turime suradę nedidelį kambarį. Pasidaryk užraktą, tai bus mums kuopos sandėlys".

Tuo laiku tiek mūsų kuopoje ir tebuvo: du karininkai ir aš, jaunesnysis puskarininkis. Kareivių — nei vieno. Kareivinės erdvios, mažai kūrenamos. Karininkai naktį praleidžia mieštie, tad man vienam ir nejaukiu pasilikti. Be to, nėra kas pasikloti, nei kuop užsikloti. Ilgainiui ir aš pradėjau samdytis nakvynę mieste.

Sugalvojau važiuoti į kaimą

Kalifornijos kaubojai pamėgo naują sportą, kur vienas kaubojus paveikslė matomų ginklų mėgina kitą išmesti iš balno.

ieškoti kareivių. Kad parvažiavęs į kaimą geriau atrodyčiau, nusipirkau karišką kepurę. Tėviškėje pernakvojęs, rytojaus dieną (o tai buvo sekmadienis), nuvykau į bažnyčią, į Pajavonį. Pamaldoms pasibaigus, visi žmonės renkas pakalnėj, prie špitolės, kaip ir kiekvieną sekmadienį toje vietoje rinkdavosi. Apsidžiaugiau, kad tiek daug žmonių. Dairausi, kur pasistoti ir pradėti kalbėti į susirinkusią minią. Man tinkamos vietos vis nerandant, žiūriu, vienas stambus vyras iš minios pradeda šaukti:

— Vyrai, draugai-darbininkai! Vienykimės! Tuoj ateis Vincas Kapsukas ir visiems atneš laisvę!

Pulkas vyrų, iškėlę kumštis į viršų, ėmė rėkti:

— Urta, urrrra, urrrra!

Nusigandau, kad mano misija nepasiseks. Jų daug, o aš tik vienas, ir tas nedidelis. Žmonės, apimti panikos, klausinėja, kas čia dedasi? Supratau, kad čionai tie, kurie kalbėtoji šaukė "urra!", yra suklaidinti žmonės, nes nuo Pajavonio iki Budviečių kaimo, Kapsuko gimtinės, tik 4 kilometrai. Aš prieinu prie mitinguotojų ir imu kalbinti:

— Jūs, vyrai, — sakau, — klaidą darote, kad laukiate ateinant Kapsuko. Kapsukas jokios laimės neatneš. Geriau, vyrai, eikime į Lietuvos kariuomenę.

Tuoju mitinguotojai ėmė man aiškinti, kokią laisvę Kapsukas atneš. Pradėjom ginčytis. Pastebėjau, jog esu iš visų pusių apsuptas. Pamačiau, kad jau jie įpyko ir ruošiasi mane sumušti. Bet nenoriu, su kariška kepure ant galvos, pralaimėti. Būtų gėda prieš visus geros žmones būti sumuštam. Nors ir labai nemalonu buvo griebtis tokios priemonės, bet kitokio išsigelbėjimo nebebuvo: išsitraukiau brauninę, iššoviau į viršų ir grižtai sušukau:

— Skirstykites! Eikite, vyrai, namo!

Matyt, šitas kapsukininkas paveikė. Jie išsiganė pradėjo skirstytis. Proga pasinaudojęs, dabar aš stojausi ant tvoros ir pradėjau kalbėti į susirinkusius žmones. Kalbėjau kaip mokėjau. Kviečiau, kad vyrai stotų į organizuojamą Lietuvos kariuomenę.

Tuo tarpu prie manęs priėjo du milicininkai ir prašo, kad atidučiau jiems ginklą. Juos, sako, mitinguotojai užsipovalė, kam jie leidžia man su šautuvu žmones gaudinti. Milicininkams pasakiau, kad ginklo neatiduosi. Pasakykite, sakau, tiems mitinguotojams, kad jie tegu eina namo, o man, sakau, nemaikškite. Ir vėl savo prakalbą tęsia.

TRADICINIS ŠIUPINYS

Š. m. vasario 5 d. Lietuvių Tautinių namų patalpose įvyko Mazosios Lietuvos Draugijos surengtas tradicinis šiupinys.

Šiupinio šventę ašdare draugijos pirmininkas prof. dr. Jurgis Anyas. Pasveikinęs susirinkusius svečius ir perskaitęs iš K. Donelaičio apie šiupinį mažą ištraukėlę, pačią šiupinio valgio šventę šitaip apibūdino: "Šiupinys lietuvininkams buvo ne kasdieninis valgis — veikiau jis buvo šeimos pokylinis talkos ir pagaliau visuomeninis valgis. Šiupinys buvo iškilmų valgis: žiemos pokyliams ir ypač šventėms visi giminės susėdavo prie bendro šiupinio stalo džiaugsmu ar liūdesiu dalintis.

Šiupinys buvo ir talkos valgis: užbaigus dagos, piūtės

Kalbėti baigus, prieina prie manęs pora vyrų ir sako, kad jie norėtų eiti į Lietuvos kariuomenę, kad esą ir daugiau norinčių, bet jie nežina, kur eiti. Sakau, eik su mumis, tai eisime visi. Aš jiems karštai išaiškinu, kad jau esu kariuomenėje ir nurodžiau, kur jie turėtų vykti. Tie vyrai tuojau pasižadėjo. Tie vyrai labai sustiprino mano padėtį. Dabar jau pasijutau, kad ne vienas esu. Šių vyrų aš dar atsimenu ir vardus, tik nežinau, kur jie yra, jei dar gyvi, ir nerdrstu jų vardus minėti. Žinau tik, kad vienas iš jų, J. R., dabar gyvena Cicero, Ill. Idoniaus čia yra tai, kad po šito mitingo daugiausia vyrų išėjo savanoriais į Lietuvos kariuomenę iš Kapsuko gimtojo kaimo. Po mitingo pažįstami ūkininkai man padėjo. Gerai, sako, kad išvaikie šituos dykdaunuosius. Neturi jie ką veikti, tai kelia visokių neramumų.

Grįžau į savo dalinį Aukštojo Panemunę. Apie įvykį pasakojau savo vadams. Buvau patenkintas aš ir jie buvo patenkinti. Pradėjo ir pas mus vyrų skaičius didėti. Pradėjo atsirasti saporiški įrankių, antklodžių, šienikų ir kitokių reikmenų. Visi laukė, kada gausime šautuvus. Nors miegojome ant plikų narų, daugelis be užsiklojimo, bet vyrų nuotaka buvo gera. Vėliau gavome amerikietiškus kareiviškų drapanų, kariškų kepurų, tai pradėjome panešėti ir tikrus kareivius. Susitarę išvažiuojome į Vidžius, į rytus nuo Ukmergės.

Vieną dieną pašaukė mane mano vadas. Pasveikino su pakėlimu į vyresnįuosius puskarininkius ir sako:

— Apie tamstą buvo surinktos žinios. Tamsta esi Rusijos armijos jaunesnysis puskarininkis, tai tamsta esi mobilizuotas, nes 1919 m. sausio 15 d. buvo paskelbta karininkų ir puskarininkų, tarnavusių svetimos armijose, mobilizacija. Jeigu tamsta būtum atėjęs į kariuomenę prieš mobilizacijos paskelbimą, tai būtumė buvęs skaitomas savanoriu...

Toks vado paaiškinimas man buvo nemalonus. Bet vėliau, vienam seimo atstovui pasiūlius, buvo priimta rezoliucija, pagal kurią ir mums, svetimuose armijose ne elininiais tarnavusiems, buvo suteikta savanorio-kūrėjo vardas ir teisės.

Leonas Barauskas su gilu įsijautimu skaitė iš Kristijono Donelaičio "Metų" Pavasario linksmybes.

Angelė ir Kristina Sinickaitės, Silvija Jurksaitytė, Irena Kasparaitytė, Kristina Preikšaitytė, Astrida Jungblitaitė vaidilutės. Kornelija Bakšytė šokėja. Laima Kasparaitytė, Martynas Trakis ir Arūnas Kaminskas atliko paruoštą Viktoro Jurksaicio iš Vydūno veikalo "Amžina šviesa" parinktą ištrauką vaidinimą.

Vaidintojai buvo paruošti gerai ir savo rolėse jautėsi laisvai ir jas atliko pasigerėtinai.

Kadangi šis Vydūno veiklas rašytas dar Lietuvai nešančios Rusijos jungą, tai ir vaidintojai per visą veikaliuką kalbėjo apie Lietuvą, jos prisikėlimą ir jos laisvę. Šis veikaliukas pilnai tinka ir dabartinei Lietuvos padėčiai apibūdinti. Juk ir dabar Lietuva yra valgyti ir talkos kilnia nuotaka: dainomis, muzika ir šokiškais.

Šiupinys ir užgavėnių valgis: į jį sudėta beveik viskas, kas dar iš žiemos liko tam, kad tvirtą kūną per visą gavėnią palaikyti. Užgavėnių šiupiniu rodoma pavasario viltis, ir artėjančios linksmybės. Nors dar ir šalta žiema siaučia, atkopdamą saulę skelbia jau šviesos ir gyvybės pergalę. Tai pagrindas atsinaujinti, pasirošti prisikėlimo šventei ir artėjantiems pavasario darbam.

Nepriklausomybės laikais, ypač Klaipėdos krašte, šiupinys įgavo ir visuomeninę reikšmę: miestiečiai, norėdami paliduoti, jog jie yra stūnų ir dukros tų autochtonų lietuvininkų, kurių namuose per šimtmečius buvo šiupinys verdamas ir švenčiamas, rinkdavosi šiupinio pokyliui. Rinkdavosi kaip viena didelė šeima.

Čikagoje jau dvidešimtą kartą bendrą šiupinį verdame ir susirenkame ne tiek tradicinio šiupinio valgyti, kiek užsidegti nauja viltimi Prūsų ir visos Lietuvos prisikėlimui".

Toliau programą vestipardavė Aldona Buntinaitei. Jurgis Juozupaitis ir Helmutas Lipsis, pianu pritariant Vernerui Česnai, atliko trompečių duetą.

stebėtis jų gražia hemuviškarsena.

Tautiniais rūbais pasipuošusios Lilija Buntinienė, Karina Srugyt, Viktorija Grigolaitytė, Irena Kleinaitienė, Zelmą Juskenienė, Edita Zemaitaitytė ir Angelė Sinickaitė padainavo Jurgio Lampasackio paruoštą dainų dvynę. Publikai jų dainavimas taip patiko, kad gausiomis katulėmis privertė dainininkes dar priedo "Nemumelę" padainuoti.

Po taip gražiai parengtos ir puikiai atliktos programos svečiai buvo vaišinami ne tik Anelės Albrechtienės išvirstu skaniu šiupiniu, bet ir kitais valgiais.

Kaip ir dera klaidėdiečiams, jų įžangos bilečiai buvo papuošti elnio galva. Sienoje kabėjo Viliaus Trumpiono pieštas Klaipėdos, Šilutės ir Tilžės miestų herbai.

Netingiam orkestrui grojant, jaunimas ir senimas šoko ir linksminosi iki vėlybos nakties.

O vis tiek mažlietuvių sugeba ir visuomet gražiai praveda savąsias šventes.

Slasys Juskenas

Ulgamečio BALFO pirmininko, prelato J. B. Končiaus knyga ATSIMINIMAI IŠ BALFO VEIKLOS

404 dideli puslapiai, daug nuotraukų.
Kieti viršeliai \$4.00, minkšti — \$3.00.

Įdomi knyga kiekvienam lietuviui, ypač tremtinui. Geriausia dovana globėjui, siuntiniam siuntinius į Vokietiją ir kitas tremties vietas. Knygą pasiųsime adresatui, jei pasiųsite čekį arba Money Orderį tokiu adresu:

NAUJIENOS

1739 So. Halsted Street, Chicago, Illinois 60608

KNYGOS ANGLŲ KALBA

A VISIT TO SOVIET OCCUPIED LITHUANIA. Čikagietis išpūdziai oku puotoje Lietuvoje apsilankius. 101 psl. Kaina \$1.00.

J. Jasminas, A KISS IN THE DARK. Pikantiškų ir intymų nuotykių aprašymai. Paimti iš gyvenimo. Lengvas stilius, gyva kalba, gražiai išleista, 150 psl. Kaina \$2.50.

Kristijonas Donelaitis, THE SEASONS. Klasinės poemos "Metai" poeto Nado Rastenio vertimas. Gražus leidinys, 127 psl. Kaina \$3.00.

Dr. Juozas B. Končius, VYTAUTAS THE GREAT. Istoriniai DLK Vytauto bruožai, paliečiant to laiko Lietuvos valstybės ir jos kaimynų istoriją. 211 psl. Kaina \$3.00. Kietais viršeliais \$4.00.

Dauguma šių knygų yra tinkamos dovanos įvairioms progoms. Jas ir kitas knygas galima įsigyti atsilankius į Naujienos arba atsiusus čekį ar piniginę perlaidą.

NAUJIENOS

1739 South Halsted Street, Chicago, Ill. 60608

KNYGOS VAIKAMS IR JAUNIMUI

— Sek pasaką, mamytė.
Apie senus laikus,
Kai aitvarai ir laumės
Skrajojo po laukus...

S. Petersonienė

Poezija ir pasakos yra vaikų mėgstami ne mažiau kaip žaidimai ar kryptavimai. Naujienose galima gauti šių perlių ir žemčiūgų mūsų mažiesiems bei jaunimui:

1. N. Butkienė, VELYKU PASAKOS, 32 psl., telpa 6 pasakos ir DVY. NUKĖS, 34 psl. su 8 apsakymėliais iš vaikų pasaulio. Abi gausiai iliustruotos, spalvotais viršeliais, kainuoja po 1 dol.

2. Vanda Frankienė-Vaitkevičienė, ŠOKOLADINIS KIŠKELIS, pasaka mažiesiems. Jūratės Eidukaitės iliustruota. Didelio formato, 24 psl., gražus leidinys. \$1.50.

3. A. Giedrius, MURKLYS, 24 apsakaitės vaikams. Dail. V. Siman-kevičiaus iliustruota, 130 psl., \$1.80.

4. Stasė Vanagaitė - Petersonienė, LAUMĖ DAUMĖ. 17 eilėraščių, kaip pasakų, apie paslaptingąsias laumes Tėvų Zemeje. Labai gražus leidinys didelio formato, kietais viršeliais, gausiai dail. J. Kiburo iliustruota, 64 psl., kaina 5 dol.

5. Maironis, JAUNOJI LIETUVA, poema. 118 psl., \$1.00.

6. Alfonsas Vambutas, TRYS SAKALAI, Liet. Mokytojų s-gos premijuota knyga. Joje originalūs apsakymai, padavimai, legendos, novelės. Dail. V. Stancikaitės iliustracijos, 186 psl., kaina 2 dol.

7. Juozas Švaistas, ŠAUNUS PENKETUKAS, apsakaitės, kaip pasakos vaikams iš jų gyvenimo, svajonių ir žygių. Iliustruota dail. Z. Sodeikienės. Didelio formato, kietais viršeliais, puikus 77 psl. leidinys. \$3.00.

8. Jonas Valaitis, SENOVES LIETUVIŲ DIEVAI, mitologijos posmai Eiluočių padavimai, legendos ir pasakos, kaip senovės lietuviai ir žemaičiai bendravo su savo dievais, 54 psl., \$1.00.

Vaikai mėgsta ir nori skaityti. Dėlto iš pat mažens yra daug lengviau juos įpratinti lietuviškai skaityti ir mylėti lietuvišką knygą. Jei tėvai išbalansuotų vaikams perkamas dovanas — pusę knygų, pusę žaislų — lietuviško auklėjimo rodyklė staiga pakiltų aukštyn.

NAUJIENOS

1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608.

Jau išėjo seniai laukta

Juozės Vaičiūnienės knyga

TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENČIŲ TAKAIS

100 didelio formato psl., daug paveikslų. Kaina \$2.00.
Persiuntimui paštu reikia pridėti 25 c. egzemplioriui.

Ansambliai, chorai, grupės, užsakiusios 10 ar daugiau egzempliorių, nemoka pašto persiuntimo išlaidų.

Knygą galima gauti Naujienose arba pasiūnčiant čekį ar Money orderį tokiu adresu:

NAUJIENOS

1739 S. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

Raginkite savo apylinkę
augti - taupykite!

Pas mus taupomi jūsų pinigai atlieka du didelius darbus. Pirma, jie padeda Jums pasiekti asmeniškus jūsų užsimojimus. Antra, jie padeda sukurti geresnę apylinkę bendruomenę ir parūpina fondus namams įsigyti.

Taupykite dabar. Santaupos, padėtos prieš 10 mėnesio dieną, neša nuosimčius nuo mėnesio pirmos.

6%

PER ANNUM
ON SAVINGS CERTIFICATES
OF \$5,000, OR MORE,
2 YEAR MATURITY

5%

UNIVEST TAUPYMO
SASKAITOMS

Taupymo indėliai
Apdrausti iki \$20,000.

UNIVERSAL

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St.

Chicago, Ill. 60608

VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS

Isteigta 1923 metais

Tel. 421-3070

Istaigos pietuose klemas automobiliams pastatyti

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608. Telephone HA 1-6100

SECOND - CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

Subscription Rates:
In Chicago \$22.00 per year, \$12.00 per six months, \$7.00 per 3 months. In other USA localities \$20.00 per year, \$11.00 per six months, \$6.00 per three months; Canada \$22.00 per year; other countries \$23.00 per year.

15 cents per copy, 15 c. on Saturday

Dienraščio kainos:

Chicagoje ir priemiestuose

metams \$22.00

pusei metų \$12.00

trims mėnesiams \$7.00

vienam mėnesiui \$3.00

Kitose JAV vietose:

metams \$20.00

pusei metų \$11.00

trims mėnesiams \$7.00

vienam mėnesiui \$3.00

Kitose JAV vietose:

metams \$20.00

pusei metų \$11.00

trims mėnesiams \$7.00

vienam mėnesiui \$3.00

Kitose JAV vietose:

metams \$20.00

pusei metų \$11.00

trims mėnesiams \$7.00

vienam mėnesiui \$3.00

Kitose JAV vietose:

metams \$20.00

pusei metų \$11.00

trims mėnesiams \$7.00

vienam mėnesiui \$3.00

Kitose JAV vietose:

metams \$20.00

pusei metų \$11.00

trims mėnesiams \$7.00

vienam mėnesiui \$3.00

Kitose JAV vietose:

metams \$20.00

pusei metų \$11.00

trims mėnesiams \$7.00

vienam mėnesiui \$3.00

Kitose JAV vietose:

metams \$20.00

pusei metų \$11.00

trims mėnesiams \$7.00

vienam mėnesiui \$3.00

Kitose JAV vietose:

metams \$20.00

pusei metų \$11.00

trims mėnesiams \$7.00

vienam mėnesiui \$3.00

Kitose JAV vietose:

metams \$20.00

pusei metų \$11.00

trims mėnesiams \$7.00

vienam mėnesiui \$3.00

Kitose JAV vietose:

metams \$20.00

pusei metų \$11.00

trims mėnesiams \$7.00

vienam mėnesiui \$3.00

Kitose JAV vietose:

metams \$20.00

pusei metų \$11.00

trims mėnesiams \$7.00

vienam mėnesiui \$3.00

Kitose JAV vietose:

metams \$20.00

pusei metų \$11.00

trims mėnesiams \$7.00

vienam mėnesiui \$3.00

Kitose JAV vietose:

metams \$20.00

pusei metų \$11.00

trims mėnesiams \$7.00

vienam mėnesiui \$3.00

Kitose JAV vietose:

metams \$20.00

pusei metų \$11.00

trims mėnesiams \$7.00

vienam mėnesiui \$3.00

Kitose JAV vietose:

metams \$20.00

pusei metų \$11.00

trims mėnesiams \$7.00

vienam mėnesiui \$3.00

Kitose JAV vietose:

metams \$20.00

pusei metų \$11.00

trims mėnesiams \$7.00

vienam mėnesiui \$3.00

Kitose JAV vietose:

metams \$20.00

pusei metų \$11.00

trims mėnesiams \$7.00

vienam mėnesiui \$3.00

Pijaus Glovackio "svajonė išsipildė"

Vilniuje Lietuvos komunistų partijos centro komiteto leidžiamos Tiesos redakcijoje, matyti, sėdi gera šutvininkų grupė. Kartais jie iškrečia tokius pokštus, kad, praeitį primiršęs, turi kvatoti pilvą susiėmęs. Bet kai prisimeni, kokia ta tikrovė buvo ir kas apie tą tikrovę šiandien rašoma, tai krūtinę gerokai suspaudžia.

Šiomis dienomis Tiesos redakcija nepasirašytame straipsnyje paminėjo Pijaus Glovackio 70 metų sukaktį. Tai yra, jeigu Pijus būtų gyvas, tai galėtų 70 metų sukaktį paminėti. Bet gyvybės siūlas jam buvo nutrauktas prieš 30 metų. Jis buvo gimęs 1902 m. vasario 3 dieną, o Utenos apskrityje, vežamas į rytus, jis buvo nužudytas 1941 metų birželio 24 dieną. Visus darbus jis baigė nesulaukęs ir 40 metų.

Pijus Glovackis gimė Suvalkijoje, derlingame Bartininkų valsčiuje. Dideliame šilbalių kaime Glovackio tėvai turėjo gerą ūkį. Kaip visi pasiturintieji ūkininkai leisdavo savo vaikus į mokyklas, Vilkaviškio gimnazijon buvo išvežtas ir Pijus. Tuojau paaiškėjo, kad jis buvo stropus berniukas. Jis ne tikai pasirodavo pamokoms, bet turėjo laiko pasiskaityti. Vilkaviškyje jis buvo įstojęs net į gimnazijon būvusią mokinių aušrininkų organizaciją, bet "studijos" ir už gimnazijos sienų buvusi įtaka privertė jį su aušrininkais nutraukti. Jis susižavėjo komunistais. Tie pakišdavo jam slapta spausdinamų lapelių, o vėliau pakvišdavo juos platinti. Laimei ar nelaimi, vienas įtakingas Vilkaviškio komunistų partijos veikėjas buvo ir lietuviškos policijos bendradarbis. Vilkaviškio policija, parinkusi tinkamą dieną, suėmė kelis komunistus, jų tarpe ir Pijų Glovackį. Kelias savaites palaikė jį cypėje ir paleido.

Iš Vilkaviškio Glovackis atvažiavo į Marijampolę ir įstojo į realinę gimnaziją. Čia jis tuojau pradėjo organizuoti mokinius "visuomenininkus". Bandė jis koją iškelti į toje gimnazijoje buvusius "bešalius", bet jam nesisekė. Tos gimnazijos mokinių nuotalkos buvo kairėn pakrypusios, bet komunistų mokiniai nemėgdavo. Glovackis buvo apdairus kalbėtojas, bet maskvinės politikos ir leninistinio marksizmo jam nepavyko bešaliams mokiniams pristinti. Jo organizuojamų "visuomenininkų" likimas buvo labai panašus į Vilkaviškio komjaunuolių organizacijos likimą, nes ir jų tarpe atsirado policijai artimų žmonių.

Baigęs realinę gimnaziją, Pijus Glovackis persikėlė

į Kauną ir įstojo į teisių fakultetą. Kauno komunistų tarpe nebuvo inteligentijos, tai gimnaziją baigęs Glovackis jiems buvo reikalingas. Jis tuojau buvo kooptuotas į partijos centro komitetą, jam buvo pavesta redaguoti partijos leidžiamą Darbininkų Atstovų ir liepta dalyvauti 1926 metų rinkiminėje kampanijoje. Jis važinėjo šiaulių ir Panevėžio apskrityse, patarė balsuoti už komunistų pastatytus kandidatus, bet agitatorius iš jo buvo silpnas. Lietuviai jo nepaklausė ir už komunistus nebalsavo. Tų metų pabaigoje Lietuvoje buvo suruostas perversmas, o Glovackis kartu su kitais partijos centro komiteto nariais pateko į kalėjimą. Keturi partijos nariai buvo sušaudyti. Pijus Glovackis taip pat gavo mirties bausmę, bet tuojau jį buvo pakeista kalėjimu iki mirties.

Nesušaudymas Glovackiui buvo didžiausia našta. Jeigu jis būtų sušaudytas kartu su kitais keturiais komunistais, tai šiandien Bartininkuose stovėtų didesnis paminklas, negu Pakruojyje pastatytas Karoliui Požėlai. Glovackis už Poželą buvo daug gabsnis. Jis galėjo ne tikai geriau pakalbėti, bet mokojo ir parašyti. Tuo tarpu Glovackiui kalėjimas tapo dviguba kančia. Jis buvo kviečiamas rašinėti į komunistinę spaudą, bet tuo pačiu metu jam reikėjo aiškintis partijos komitetams, kodėl jo nesušaudė. Partijos centrui jis rašė ilgiausius laiškus, kameroje ištisomis naktimis rašinėjo ir perrašinėjo pareiškimus, bet tai visa nieko nepadėjo. Partijon Glovackis įstojo 1923 metais, o iš partijos jis buvo išmestas 1928 metais.

Jeigu Glovackis būtų buvęs protingas vyras, tai Kapsukui ir Angariečiui jis būtų turėjęs tikai padėkoti už išmetimą iš partijos. Tuo tarpu Glovackis dėl viso to labai sielojosi. Jis buvo įsitikinęs, kad tikai komunistai gali atnešti geresnį gyvenimą "proletariatui", kurio Lietuvoje niekad nebuvo; kad tikai komunistų partija gali pagerinti visų darbo žmonių gyvenimo lygį, kad tikai komunistai siekia taikos pasaulyje. Jam atrodė, kad komunistinė santvarka, kaip ją dėstė Marksas, Leninas, o praktikoje vykdė Stalinas, yra pati teisingiausia ir geriausia. Tai idealiai santvarkai Glovackis buvo pasiryžęs pašvęsti visą savo gyvenimą. Iš kalėjimo jis stengėsi įtikinti komunistus, kad jis, nežiūrint pašalinimo iš partijos, sieks komunistinių tikslų ir dirba partijai.

Atėjus sovietų karo jėgoms į Lietuvą, pradžioje Glovackis buvo paskirtas užsienio reikalų ministerijos sekretoriumi. Jis buvo tikru tos ministerijos valdytoju. Jis įsakinėjo nepriklausomas Lietuvos ministrams ir ambasadoriams, ką jie turi daryti ir ko nedaryti. Jis suorganizavo lietuvių tremtinių grąžinimą iš Vakarų Europos. Vėliau, kai rusai nutarė "komunistiškai" Lietuvą, Glovackis buvo paskirtas planavimo komisijos pirmininku. O kai sovietų karo jėgos karo pradžioje pradėjo trauktis į rytus, čekistai Pijų Glovackį įsisodino į sunkvežimį ir kartu su kitais iš Kauno vežė į rytus. Jie aiškino, kad tokio svarbaus žmogaus jie negali palikti. Toks esąs čekistams duotas įsakymas. Pravažiavus Uteną, čekistas išlaipino Glovackį, paleido jam kulka į pakaušį ir paliko.

Tuo tarpu Tiesos redakcijoje sėdintis šutvininkas, minėdamas Glovackio sukaktį, straipsnį pavadinė "Kovotojo svajonė išsipildė", tarytum Glovackis būtų svajojęs mirti nuo komunisto kulkos.

VISI LIETUVIAI BIZNIERIAI GARSINKITĖS NAUJIENOSE

K. STRIKAITIS

APIE PUSLAUKINĘ TAUTELĘ

Dr. Rekašiaus dėmesiai daugiau "pasibaisėtinais biaurių" faktų

(Tęsinys)

Tad, to minimo laiško autorė Mrs. Delaney pačių anglų raštus apie komunizmą paskaičiusi, tikrai galėjo sušukti: Ar tie sveitimų kraštų ir tautų pavergėjai dar valgo žmogieną? Ne, jie dar biauresni už žmogėdras. Jie sadistai. Jie žmogaus neėda, bet jį žudo. Jie žmogų kankina pasaulyje neįsivaizduotais metodais. Jie sveiką žmogų pavertia bepročiu, gydo ir vėl kankina. Pasiziūrėkime ką rašo vienas rusų vyskupas savo atsišaukime į laisvojo pasaulio krikščionis:

Vakarinėje Vokietijoje gyvenąs rusų ortodoksų vyskupas Paulius savo atsišaukime "Apeliacija į krikščionis" laisvose šalyse vaizduoja, kaip yra "sugydomi" sveiki ir normalūs krikščionys ir kaip galvojantieji žmonės komunistinės Rusijos "ypatingose psichiatrinėse gydymo klostėse".

Vyskupas Paulius turi "sukrečiančių" žinių apie kankinimus piliečių, kurie reikalauja sau teisės galvoti kitaip negu partija liepia. "Ypatingose gydymo klostėse" jiems tol duodami įvairūs formacutiški "vaistai", kol jie pavirsta bejėgiais, silpnapročiais žmonėmis, kurie nebesugeba ne tik pasipriešinti, bet ir savo ištikimimų "ginti".

Matematikos docentas Černišovas rašo iš "Ypatingos psichiatrinės ligoninės" Leningrade: "Žmogus praranda savo individualybę, jo dvasia atbunka, jo emocijos suirsta, jis nebepajėgia atsiminti. Bet dar labiau yra tai, kad po tokio "gydymo" žmogus praranda visas gerasias savo asmenybės savybes. Tai yra visų jo kūrybinių pajėgumų mirtis. Kas yra "gydytas" amniasinu, nebepajėgia kalbėti. Jo sugebėjimas galvoti yra degraduojamas ir jis vis labiau darosi primityvus".

Vyskupas Paulius pareiškia, kad šitokie sovietiniai "dujų kamery variantai" verčia jį netyli, juo labiau, kad bolševikų kontroliuojamasis Maskvos patriarchatas dėl sveikų žmonių į tokias bepročių gamyklas siuntimo tyli. Jau esą žinoma virš 60 tūk. nužmoginimo atsitikimų. Tai daviniai imti iš angliškosios spaudos, apie ką galėjo pasiskaityti ir minima laiško autorė, ir jos raštu "pasibaisėjęs" daktaras prof. Rekašius. Yra tai vis žinios apie mūsų Lietuvos okupantą. Tokiose "gydymo klostėse" jau atsidūrė ir kele-

tas okupuotos Lietuvos dvasiškų.

Laisvuose kraštuose gyveną lietuviai, su ekskursijomis ten nuvykę ir grįžę, bijosi atviriau pasitarti apie okupanto baistenybes bei daromą žalą mūsų kraštui. Tuo tarpu ten gyvenantieji lietuviai jau viešai išeina prieš okupantų smurto veiksmus. Kaip jau matėme spaudoje, Alytaus apylinkėse 1100 lietuvių, dėl katalikų persekiojimo okup. Lietuvoje, įteikė skundą net pačiam Brežnevui, o kiek anksčiau virš 2,000 Prienų lietuvių katalikų su skundais kreipėsi į centrinį komunistų partijos komitetą, kad jiems yra paneigta jų religinė laisvė. Kita dalis lietuvių vėl kreipėsi į Brežnevą dėl kunigo J. Zdebskio paleidimo iš kalėjimo, kur jis buvo suimtas už vaikų mokyklą katekizmo, o taip pat ir dėl Sibiro tremtinio kun. A. Šeškevičiaus, kuris grįžęs buvo paskirtas Dubingių parapijos klebonu ir NKVD-stų buvo pagautas mokant vaikus katekizmo. Jis buvęs taip sumuštas, kad motina nuvykusi į kalėjimą nebegalėjo savo sūnaus atpažinti, tačiau komunistų teisme jis drąsiai gynė savo, žmogaus ir lietuvių teises.

Mums jau žinoma, ką reiškia pasirašyti komunistams skundą prieš komunistinį smurtą, bet ten žmonės išvesti iš kantrybės, su nieku nebesiskaito, drąsiai žiūrėdami sadistų ir net pačių mirėlių į akis...

Dr. Rekašius — charakteringas "neo-intelektualo" tipas

Z. V. Rekašius, žinoma, tokia "propaganda" netiki... Gimęs 1923 metais Panevėžyje, rusų bolševikams 1940 m. padarius invaziją į Lietuvą tebebuvo 12 metų, bet tėvų išgelbėtas 1944 m. ir atgabentas į Vakarų, jau buvo 16 metų amžiaus. Taigi, nebe vaikas ir, be abejo savo akimis matė tautos golgotą, bet šiandien jau "nebetiki", ir kas šiandien tautos kančias aiškėn kelia, tuos užgaulioja. Vargu ar tokie tėvai savo vaikais gali

pasidžiaugti ir pavergti tėvynę ir tokių ryžtingos pagalbos laukti... Štai kaip jis savo lyriniam kūrinyje "Puslaukinė tautelė pasaulio pakrastyje" su "The New World" laikrastyje tilpusiu Mrs. Mary Delaney laišku apsidirbo savo "Akiračiuose".

"Šiame ponios Delaney laiške galima nesunkiai atpažinti visą eilę propagandinių išvadų, kurių netruksta dar ir šiandien daugelyje išėjusių laikraščių, rūpestingai "atrenkančių" informaciją iš Lietuvos taip, kad gyvenimas ten atrodytų kaip galima labiau sunkus, netvarkingas, atsilikęs, tamsus ir beviltiškas. Pasirodo, ir šitokia "informacija" kartais žmones įtikina..."

Rekašius nebetiki, kad ten žmonės atskirti nuo viso pasaulio. Jis nebežino jog masės žmonių dar ir šiandien per geležinės uždangos sienas, per spygliuotų vielų aptvertus minų laukus tebebėga į Vakarų, rizikuodami savo gyvybėmis. Jam jau atrodo, kad Mary Delaney tokiomis "neteisingomis" informacijomis patikėjusi ir parašiusi tokį ilgą anglų spaudoje laišką, jog jam esą nelengva suprasti to laiško užkulisiniais tikslais. Rekašiaus galvojimas yra kaip to ruskelio, kuris pirmą kartą patekęs į Lietuvą, nors mato savo akimis, kad ten visko pilna, bet netikėjo ir viskas jam buvo tik propaganda!

Rekašius netiki, kad ten žmonės prispausti, okupanto išnaudojami, kad ūkininkai iš savų sodybų varomi į kolchozus. Jis netiki, kad žmonės, kurie dar ir likę sodybose, valdžios duosius sklypelius apdirba tik savo rankų, kastuvo ir grėbio pagalba. Pragyvenimui laiko vieną karvutę arba ožką, paršuką ir keletą vištų, nuo kurių dalį dar reikia atiduoti valdžiai. Savo darželius apdirba tik liuoslaidiais, o šiaip ištisas dienas reikia eiti laž kolchozus. Tik pasiziūrėkime kaip okup. Lietuvos ūkininkai Z. Tamošiūnas ir A. Kontrimaitė nusiskundžia "Valstiečių laikraščio" Nr. 75: (Bus daugiau)

"NAUJIENOS" KIEKVIENO DARSO ŽMOGAUS DRAUGAS IR BICULYS

Kas tik turi gerą skonį, Visą perka pas Lieponį!

LIETUVIŲ PREKYBOS NAMAI

FURNITURE CENTER, INC.

Marquette Pk., 6211 So. Western, PR 8-5875

Vedėjas J. LIEPONIS

Pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 9 iki 9:30. Kitom dienom nuo 9 iki 6 val. vak. Sekmadieniais nuo 12 iki 5 val.

Vyriausybės sudarymas

Iš pirmosios bolševikų okupacijos Lietuvoje

5

Kai kitą dieną vienuoliktą valandą ryto ministeriai atvyko į prezidentūrą, ten jau neberadė nei Prezidento, nei jo šeimos. Iš tarnautojų patyrę, kad Prezidento žmona dar iš vakaro išsiuntusi daiktus į Vokietiją ir pati ten išvažiavusi pro Tilžę su visa šeima. Gi Prezidentas išvykęs šį rytą apie aštuntą valandą. Su juo į automobilį atsisėdęs vienas adjutantų ir vidaus reikalų ministeris.

Vienas tarnautojų buvo girdėjęs, kad šoferiui buvo pasakyta važiuoti į Kybartus. Merkys čia pat, iš prezidentūros, paskambinęs Virbalio policijos viršininkui ir šaulių būrio vadui pasistengti sulaukyti prezidentą prie sienos, o ministeris Galvanaukas su generolu Vitkausku sėdo į automobilį ir nusiskubino į Kybartus. Jiedu tikėjosi pavysią prezidentą ir įkalbėsia grįžti į Kauną, bet jiems nepasisekė: prezidentas jau buvo peržengęs sieną, kai jie pasiekė Kybartus.

Kas valgė gėrė, o man tenka dabar sausai pagiriotis, — baigė savo pasakojimą Merkys. — Kad bent greičiau pasibaigtų ši nelaimė padėtis.

Negi negalėjote numatyti geresnės būsimosios vyriausybės sudėties iš labiau

patyrusių veikėjų? — paklausiau. — Tokiomis sunkiomis dienomis reikia didelio patyrimo kraštui vairuoti.

Manai nemėgiam! Ir šiaip kombi-navom, ir taip, visomis darėme pasiūlymus, bet bolševikai visus juos atmesdavo. Pagaliau turėjome priimti tokią sudėtį, kurią, jie mums primetė. Gerai dar, kad pasisekė tave ir generolą Vitkauską įbrukti. Norėjome Galvanauką, bet bolševikai nesutiko, kad į naują vyriausybę įeitų bet kuris anksčiau buvusių ministerių.

Čia pasiteiravau apie tuos kandidatus, kurių visai nepažinojau, ypač svarbu man buvo gauti žinių, kas yra tas M. Gedvilas, ar jis nėra komunistas. — Asmeniškai jo nepažįstu, bet mums buvo pranešta, kad tai senas, rimtas savivaldos darbininkas. Pagal davinius, gautus iš saugumo departamento, jis visai nesidomėjo politiniu gyvenimu. Net mums buvo duota suprasti, kad jis nėra svetimas saugumo departamentui, — nusišypsojo Merkys. — Visi kiti — tai vis mūsų valdininkėliai, kurių tarpe gal bus rimčiausias Mickis. Kaip valdininkai, jie beveik visi formaliai priklauso tautininkų partijai, o kas jie yra sieloje, negi sužinosi, kol dar nepasireiškė darbas. Tik vienas gydytojas Kaganas yra, pagal mūsų žinias, komunistuojantis.

Man atrodė, kad pasikalbėjimas baigtas ir pasikėliau atsisveikinti. Mano nusi-teikimas nepakitėjo.

Tu man dar nedavei atsakymo, kad

sutinki faktiškai vadovauti vyriausybei — sulaukė mane Merkys.

Negaliu šiuo momentu teigiamai atsakyti. Turiu gerai pagalvoti, pasitarti... — Ką čia tartis! — pasako Merkys. — Tu neisi, kitas neis, tai kas gi eis pagaliau? Negi sutikti, kad vyriausybės priekyje atsisotų renegatas ir parsišavėlis Sniečkus, kaip bolševikai buvo mums pasiūlę...

Kad nors vienas kandidatas būtų kiek geriau man pažįstamas asmuo, su kuriuo sunkią valandą galėčiau pasitarti, jo nuomone ar patyrimu pasikliauti. Bet dabar visi nepažįstami, o gal net tokie, kuriais ir pasitikėti negalima bus... Kad nors Galvanaukas būtų...

Mėginom, bet nieko nepesėm, — susiraukė Merkys. Pats pamėgink, gal tau geriau pasiseks... Tai kadagi galui laukti atsakymo? Šiandien? Priešpiept, popiet?... — Gerai, šiandien, popiet.

Išėjęs iš prezidentūros, nuvykau pas Stasį Šilingą. Norėjau su juo pasikalbėti, išgirsti jo nuomonę.

Šilingas buvo vienas iš man artimiausių žmonių, draugas, nors su juo susitikę dažniausiai ginčijomės, nes beveik visais klausimais mūsų nuomonės skyrėsi.

Jis buvo aktyvus, veiklus, trokštąs darbo, veikimo, su plačiais užsimojimais, dažnai net fantastiškais, bet padorus neįsiekš sau naudos.

Su velniu iš vien sutikčiau, bet tik dirbti Lietuvos labui, — atsakė man, kai jam prikišau, kad keliania iš vienos poli-

tinės partijos į kitą, lyg savo nusistatymo neturįs karjeristas. Buvo krikščionių partijos veikėjas, o dabar persimetęs į tautininkus, kai šie atėjo į valdžią... — Nebuvau krikščionis demokratas ir nesu dabar tautininkas. Esu Stasys Šilingas, lietuvis patriotas, — atsakė į mano priekaištą. — Temoano apie mane žmonės, ką nori. Man tai nesvarbu.

Aktyvus veiklus pasiryžėlis, idealistas, visai svetimas savanardiškumo jausmui, turėjo vieną ypatybę kuri mažino jo, kaip veikėjo, vertę: neturėjo kritiškos uoslės ir lengvai pasiduodavo pašalinei įtakai. Pagavęs pakiaštą jam mintį, imdavosi fanatiškai ją vykdyti, dažnai išvystydams ją iki nesamones.

DR. ANNA BALIUNAS
AKIU, AUSU, NOSIES
IR GERKLES LIGOS
PRITAICO AKINIUS
2858 W. 63rd STREET
Ofiso telefonas: PROspect 8-3229
Resid. telefonas: WALbrook 5-5076
Kasdien nuo 10 iki 12 val. ir
nuo 7 iki 9 val. vak. Treč. uždaryta

DR. K. G. BALUKAS
AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINE CHIRURGIIJA
6449 So. Pulaski Rd. (Crawford
Medical Building). Tel. LU 5-6446
Pirmą ligonius pagal susitarimą.
Jei neatsiliepia, skambinti 374-8012

DR. S. BIEZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 WEST 63rd STREET
Val: kas dieną po pietų 1-3; vak. 7-8
tikrai antradieniais ir penktadieniais.
Trečadienį, ir šeštadienį, ofisas uždarytas.
Rez.: 3241 WEST 66th PLACE
Phone: REpublic 7-7868

DR. C. K. BOBELIS
IR
DR. B. B. SEITON
INKSTŲ IR ŠLAPIMO TAKŲ
CHIRURGIIJA
Tel. 695-0533
Fox Valley Medical Center
860 Summit St.
ROUTE 58, ELGIN, ILLINOIS

DR. PETER BRAZIS
PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 1st STREET
Ofiso telefonas: HEimlock 4-5899
Resid.: 388-2233
OFISO VALANDOS:
Pirmadieniais ir ketvirtadienį, 1-7 val.
antradienį, penktadienį nuo 1-5, treč.
ir šeštadienį, tikrai susitarus.

DR. W. EISIN - EISINAS
AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINE CHIRURGIIJA
6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei neat-
siliepia, skambinti MI 3-0001.

DR. J. MESKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIDAUS LIGŲ SPEC.
2454 WEST 71st STREET
VALANDOS: Pirmadienį, antradienį, ket-
virtadienį ir penktadienį nuo 9 iki
7 val. popiet. Ketvirtadienį ir šeštadienį
nuo 9 iki 11 val. ryto tik
susitarus.
Trečadieniais uždaryta.

DR. FRANK PLECKAS
OPTOMETRISTAS
KALBA LIETUVISKAI
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir
"contact lenses".
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PUSLES IR
PROSTATOS CHIRURGIIJA
2456 WEST 63rd STREET
Val: antradienį nuo 1-4 po pietų.
ketvirtadienį nuo 5-7 val. vak.
Ofiso telefonas: 776-2880
Naujas rez. telefonas: 448-5545

DR. P. STRIMAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Sėdima praktika ir chirurgija
Ofisas 2750 West 71st St.
Tel.: 925-8296
Valandos: 2-8 val. vak. Penktadienį
10-12 ir nuo 2 iki 8 val. vak.
Sėdima praktika ir chirurgija
uždaryta.

DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Sėdima praktika, spec. MOTERŲ ligos
Ofisas: 2652 WEST 59th STREET
Tel.: PR 8-1223
OFISO VAL.: pirm., antradienį, trečadienį,
penktadienį ir šeštadienį, 9-12 val.
pagal susitarimą.

V. Tumasonis, M. D., S. C.
CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
Ofiso telefonas: HEimlock 4-2123
Resid. telefonas: GILson 8-6195
Pirmą ligonius pagal susitarimą. Del
valandų skambinti telefonu HE 4-2123.
Jei neatsiliepia, tai telefonu GI 8-6195

P. SLEIKIS, O. P.
ORTHOPEDAS-PROTEZISTAS
Aparatai, protezai, med. ap-
dailai. Speciali pagalba kojoms
(Arch Support) ir t. t.
Val: 9-1 ir 6-8, Seštadienį 9-1.
1830 West 63rd St., Chicago, Ill. 60629
Telefonas: PROspect 8-5084

help your
HEART FUND
help your HEART

ALFONSAS NAKAS

PASTABOS APIE "I LAISVĘ"

Jei neklystu, 1971-ųjų me-
tais, Juozui Kojeliui redaguo-
jant, išėjo net 4 "I Laisvę" žur-
nalo numeriai. Tiesa, paskutiny-
sis, Nr. 53 (90), apie kurį čia
noriu truputį pakalbėti, skaity-
tojų pasiekė šių metų sausio
pradžioje, bet kadangi jis turi
gruodžio datą, savaitės — kitos
pavėlavimas, palyginus su kitų
mūsų žurnalų chronišku ir il-
gu vėlavimu, jau nieko nebereiš-
kia, ir jį tikrai galima priskirti
1971 metams.

Vienas įdomiausių šio nume-
rio straipsnių yra Vytauto Vai-
tiekiūno "Raudonoji Kinija nau-
jame vaidmenyje". Visada ža-
vėjau V. V. straipsnių išbaig-
tumu, kad ir su jo išvadomis
ne visada sutinkamas. Ir str.
apie Kiniją paremtas daugybe
skaičių, datų, vardų. Tokį straip-
sniį skaitydamas nebūtinai grai-
styti enciklopedijų, istorijos ir
geografijos vadovėlių, nes jame
yra visa, ko reikia. Be to, Ki-
nijos vaidmeniui iškilus į ženitą,
straipsnis pasirodė pačiu laiku.

Idomus čia ir kitas Vytauto
Vaitiekūno (jau pasirašiusio
Vt. Vt.), kad ir daug trumpes-
nis skaitinys — "Klerikalizmas
Lietuvoje". Tai okupuotoje Lie-
tuvoje Aldonos Gaigalaitės pa-
rašytos knygos "Klerikalizmas
Lietuvoje 1917-1940" recenzi-
ja, kai kurių suklustotų faktų
pataisymas, nepaminėtų primi-

nimas, teisingai aprašytų įvy-
kių paryškinimas, patvirtinimas.

Velgi labai įdomiai jį I Laisvę
51-mame numery paskelbtą An-
tano Maceinos str. "Nuo ko mes
bėgom?" atsiliepia Antanas Mu-
steikis, net 11 puslapių str. "Bė-
gome nuo hibridų". A. Mustei-
kis nesutinka su A. Maceina, kad
bėgome pirmoje vietoje nuo ko-
munizmo, kad komunizmas yra
pats didžiausias blogybė, bet įro-
dinėja, kad bėgome nuo abiejų,
nuo komunisto ir nuo ruso. Čia
I Laisvę redaktorius, o kartu ir
kitų laikraščių bei žurnalų re-
daktoriams reikia padaryti pa-
staba. Kur panaudojamas re-
senis tarptautinis žodis, ypač
jau str. pavadinime, tai būtinas
ir redakcijos paaiškinimas, ką
apie Kiniją paremtas daugybe
skaičių, datų, vardų. Tokį straip-
sniį skaitydamas nebūtinai grai-
styti enciklopedijų, istorijos ir
geografijos vadovėlių, nes jame
yra visa, ko reikia. Be to, Ki-
nijos vaidmeniui iškilus į ženitą,
straipsnis pasirodė pačiu laiku.

Pats didžiausias (mano sko-
niui) aptarimo I Laisvę nume-
rio šedevras yra S. Giedrio
(tik kam gi slapyvardis?) ra-
šinėlis "Paleikim išlaisvintą,
Chruščiovui aneksuotą". Labai
aštriai, sarkastiškai, labai taik-
liai čia nupiešamas Justas Pa-
leckis, net jo paties eilėraščių
pasiremiant (beje, paskutinis ei-
lėraščių žodis, iš visko atrodo,
turtų būti ne "lindau", o "lind-
dau").

Pagerbiant du neseniai miru-
sius įžymius vyrus — Petrą
Daužvardį ir Praną Padalį —
spausdinama po jų kadai pasa-
kyta kalbą: P. Daužvardžio 1968
m. gruodžio 15 d. LFB Čikagos
sambūryje skaitytą paskaitą
"Lietuva ir jos išlaisvinimas";
P. Padalio tartą žodį Mariana-
polyje 1949 metais, prie Flossen-
buergo kankinių urnos. Kalbos
abiejų gražios, o kai autoriai mi-
rę, tai ir pabrėžtinai įdomios.
I Tik, iš teksto vidurio išrautas
šūktelėjimas "Lietuva, už tave
mirštu", manding, ne visai ti-
ko P. Padalio kalbos antraštė.
Profesorius dr. Pranas Pada-
lis, kurį ir čia rašas nebogai pa-
žinojo, buvo didelis, daug Lietu-
vai ir lietuviams nusipelnęs žmo-
gus, bet jis mirė ne kacetė ir ne
partizanų bunkeryje, o ligoni-
nėje, vėžio ligos ilgai kankintas
ir mirdamas nešaukė "Lietuva,
už tave mirštu".

O prisimenant ir pagerbiant
du iš pačių didžiausių Lietuvos
didvyrių — Juozą Lukšą-Dau-
mantą ir Juliją Būteną — per-
spausdinama iš "Partizanų" kny-

gos apie juos keletas ištraukų.
Nors vargu ar yra bent vienas
I Laisvę skaitytojas, kuris apie
tuos du didvyrius nebūtų skai-
tęs, ir vargu ar bent vienas ne-
turi įsigijęs "Partizanų" kny-
gos, bet tokį perspausdinimą,
dargi foto nuotraukomis ili-
ustruotą, laikau labai teigiamu
dalyku. Apie Lukšą, Būteną ir
eilę kitų, kurie žuvo dėl laisvės
kovodami, turime vėl skaityti.
Jie yra mūsų didieji, jie yra di-
desni už visokius praeities di-
džiuosius kunigaikščius ir jų por-
tretais reikėtų išpuošti namų sie-
nas.

Nemėgstu retai išeinančiuose
mūsų žurnaluose, kurie jau iš-
varto jį metraščius, skaityti smul-
kios kronikos. Juose klinka bū-
na tiek persenui, jog, atrodo,
spausdinama jau kaip archyvi-
nė-istorinė medžiaga. I Laisvę
leidimui sutankėjus, kai kurios
kronikinės žinėlės jau lyg ir pa-
sisteisina, ypač kur rašoma sau
apie savus, taigi frontininkų
apie frontininkus. Šiame nume-
ry, LFB studijų dienas 1971 m.
vasarą Dainavoje aprašant, pridė-
ta ir viena reta įdomybė. Ogi
Laisvės Lietuvos vyriausybės
pirmininko, 1941-jų metų
sukilimo organizuotojo ir vado,
Kazio Škirpos žodis, tartas par-
tizanų pagerbimo vakare. To
trumpo žodžio vidury va kas
pasakytą:

"Kaip vienas, iš Birželio 23
dienos sukilimo iniciatorių, jau-
čiui pareigą Jums, mieli Fronto
Bičiuliai, o per Jus ir visai pa-
triotiškai lietuvių visuomenei
iš šios vietos, palaimintos malda
į Dievą už žuvusius mūsų kovos
draugus, raportuoti, jog minėto
mūsų tautos herojinio akto 30
metų sukakties proga 1971 m.
birželio 23 d. pateikiau Valsty-
bės sekretoriui p. William P. Ro-
gers motyvuotą pasiūlymą su-
teikti Lietuvos Laisvės kovos
vyriausybei JAV-ų pripažinimą ir
tu padaryti jai tarptautinės
teisės požiūriu įmanoma atsi-
veiksminti savo pareigose, ku-
rioms ji buvo pašaukta pačios
lietuvių tautos valia".

Toliau K. Škirpos pasakytą,
jog tai ne vieno asmens reikalas,
jog šio žygio pravedimu turėtų
rūpintis ir Lietuvos diplomatai,
veiksmai.

Dar trumpai apie gerų skaiti-
nių grįžtant, tai Petro Kisie-
liaus "1941 metų sukilimo pras-
mės išklausymas dabartyje" yra
vienas iš tokių. Autorius jau-
driai ir grakščiai primena įvy-
kius prieš 31-įs metus. Dr. R.
Daugvydas ir dr. M. T. Milgau-
das trumpame straipsnyje "So-
vietų šnipas Ričardas Vaigau-
kas" duoda įdomių žinių apie,
atrodo, vieną iš didžiausių lie-
tuvių tautos niekų. Ištrauka
iš Mato Raišupio greit išeinan-
čios knygos "Dabarties kanki-
niai" — apie vysk. P. Rama-

nausko suėmimą ir kun. J. Juo-
daičio persekiojimą Telsiuose.
Abu vedamieji — "Kova prieš
okupantą" ir "PLJ Kongresui
ruošiantis", ypač pirmasis. Yra
ir daugiau gerų įdomių straips-
nių bei skaitinių. O apie pora
ne tokių jau gerų, šį kartą nuty-
lėsiu.

Aplamai, I Laisvę Nr. 53 (90)
yra vertas gero žodžio.

LONG BEACH, CALIF.

Lietuvių klubas šiame Pacifi-
ko pajūry nėra skaitlingas na-
riais, bet savo veikla ir aukomis
stengiasi neatsilikti nuo dides-
nių klubų ir kitų lietuviškų orga-
nizacijų.

Šiais metais Vasario 16 d. mi-
nėjimą ruošia vasario 26 d. 6
val. vakaro gražioje Wachinitis
Hall (728 Elm Ave.) antrame
aukšte, Long Beach.

Sveikinimo žodį tars Lietu-
vos konsulas dr. J. Bielskus. Pa-
grindinę kalbą pasakys teisinin-
kas Stasys Paltus. Be to, bus
įdomi ir įvairi meninė progra-
ma. Po programos lietuviška va-
kariinė. Bus renkamos aukos
Amerikos Lietuvių Tarybai.
Kviečiame visus iš arti ir toli
skaitlingai minėjime dalyvauti.

Klubo 1972 metų valdybą su-
daro: pirm. Vytautas Tamošaitis,
vicepirm. Jurgis Mikalonis,
kasininkas Anna Wallace, fin.
sekr. Aldona Morkienė ir sekr.
Juozas Matijošaitis. Revizijos
komisija: Bronius Basilius, Bro-
nius Morkis ir Vincas Počas.
J. M.

Naujas "Technikos žodžio" numeris

Praeitą savaitę iš spaudos iš-
ėjo naujasis (5 - 6) "Techni-
kos žodžio" numeris, apimęs
praėjusių metų pabaigą, su-
maniai redaguojamas G. J.
Lazausko. Turinys apšvi-
aktualiu straipsnių technolo-
ginėmis temomis, gausi infor-
macija iš mūsų tautiečių, šios
srities talentų atsikimų, išra-
dimų ir jų užpatentavimų. Nu-
meris skoningai išleistas, gau-
siai iliustruotas, maloniai skai-
tomas ne vien šios profesijos
žmonių, kuriems jis tiesiogiai
skiriamas, bet ir šiaip be-
sidominti milžiniškai šuo-
lais žengiančia technologija
skaitytojui.

PRŪSŲ LIETUVA

Prūsai yra taip pat mano tė-
vų palikimas, mano protėvių žė-
mė, ir aš reikalauju iki pat
Osos... O kur yra ordino tėvų pa-
likimas?

(Vytauto Didžiojo priekaištą
vokiečių ordino riteriams — sve-
tiniams atėjūnams)

Susirinkimų ir parėsimų PRANESIMAI

— Chicago Lietuvos Našių, Našiū-
kių Klubo eilinis narių susirinkimas
įvyks vasario 11 d. 8:00 val. vak.
Hollywood salėje. Būtinai visi nariai ir
narės dalyvaukite. Aptarsime 1972
metų veiklą, ateinančiąją Valentinio
šventės šokių vakarą ir kitus svarbius
reikalus. Užsigaivus susirinkimą, įvyks
vašės su J. Joniko orkestru šokiai.
M. Urbelis, rašt.

A. A. DOMICELĖ SHIMKUS
Pagal tėvus Rekašytė
Gyv. 7201 So. Francisco Ave.
Mirė 1972 m. vasario mėn. 8 dieną, 6:15 val. ryto, sulaukusi 95
metų amžiaus. Gimusi Lietuvoje, Telsių apskr., Zarėnų parapijoje,
Kėgių kaime.
Amerikoje išgyveno 61 metus.
Paliko mūšidė dukrą Violet Schipę, žentas Julian, 2 sūnūs —
Stanley S. ir Bruno P., 3 anūkai — Carl, Bruno E. ir John Shimkai,
4 proanūkai, brolis John Rekas, sesuo Lietuvoje ir kiti giminės, drau-
gai bei pažįstami.
Kūnas pašarvotas Mažeika - Evans koplyčioje, 6845 So. Western
Avenue.
Sėdadienį, vasario 12 dieną 9:15 val. ryto bus lydimas iš koply-
čios į Sv. Jurgio parapijos bažnyčią, o po gedulingų pamaldų bus lai-
doma Lietuvių Sv. Kazimiero kapinėse.
Visi a. a. Domicelės Shimkus giminės, draugai ir pažįstami nuošird-
žiai kviečiami dalyvauti laidojime ir suteikti jai paskutinį pata-
navimą ir atsisveikinimą.
Nulidė tieka: Dukrė, sūnūs, giminės.
Laidotuvių Direktorai Mažeika - Evans. Tel. RE 7-8600.

PLEASE!
GELININKAS (PUTRAMENTAS)
Linksmumo arba liūdesio valandoms
gražiausios gėlės ir vainikai anks-
čiau papuošimui ir sezoninės
kapams gėlės.
ROY R. PETRO (PUTRAMENTAS)
5525 So. Harlem Ave. — 584-1220
GUŽAUSKŲ
GELES VISOMS PROGOMS
BEVERLY HILLS GELINČIA
2443 WEST 63rd STREET
Telefonas: PR 8-0833 ir PR 8-0834

PETKUS
TĖVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME
2533 W. 71st Street
Telefonas: GROvehill 6-2345-6
1410 So. 50th Ave., Cicero
Telefonas: TOWnhall 3-2108-9
TRYS MODERNISKOS KOPLYČIOS
AIKŠTĖ AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

Laidotuvių Direktorai
MAŽEIKAS & EVANS
6845 SO. WESTERN AVE.
TRYS MODERNISKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS
MAŠINOMI VIETA
REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

EUDEIKIS
SENIAUSIA IR DIDžiausia LAIDOJIMO ĮSTAIGA
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI:
DOVYDAS P. GAIDAS GERALDAS F. DAIMID
4605-07 So. HERMITAGE AVENUE
Tel.: Yards 7-1741-1742
4330-34 So. CALIFORNIA AVENUE
Telefonas: LAFayette 3-0440
MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

ANTANAS M. PHILLIPS
3307 So. LITUANICA AVENUE. Phone: Yards 7-3401
BUTKUS - VASAITIS
1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone: OLYmpic 2-1003
PETRAS BIELIUNAS
4348 So. CALIFORNIA AVE. Phone: LAFayette 3-3572

GEORGE F. RUDMINAS
3319 So. LITUANICA AVE. Tel.: Yards 7-1134-1139
STEPONAS C. LACK IR SŪNŲ
(LACKAWICZ)
2424 WEST 69th STREET REpublic 7-1213
2314 WEST 23rd PLACE VIRginia 7-6672
11028 SOUTHWEST HIGHWAY, Palos Hills, Ill. 974-4410
P. J. RIDIKAS
3354 So. HALSTED STREET Phone: Yards 7-1911
LEONARD BUKAUSKAS IR SŪNUS
10821 So. MICHIGAN AVE. Phone Commodore 4-2228
649 EAST 162nd ST. Phone Commodore 4-2228
South Holland, Illinois

POEZIJOS VEIKALAI
Poezija — kaip pavasaris, kuris pradėjo pro tirpstantį sniegą liepa
užduoti išskleisti mažutį, deimantų spindintį žiedą, apkaisto medžių šakas
arginiais, kaip konfetėmis ir pamau įveda į gamtos vaizdą ir garų ste-
ouktus. Dramatiškai besikeičiančiuose gamtos senovozinajose svaioja,
juokauja ir verkią poetai, pajędami išreikšti žodžiais jausmų ir minčių
gelmes.
Naujieneose yra gausus pasirinkimas poezijos leidinių:
1. J. Augustaitytė - Vaičiūnienė, ŽVAIGZDĖS NAKTYS. Didelio for-
mato, 126 psl. Kaina \$1.—
2. Jurgis Baltušaitis, ŽEMES PAKOPOS. Elegijos, giesmės, poemos.
Kūleninio formato, 157 psl. \$2.00.
3. Butky Juozas, EILERASČIAI IR RAŠTAI. 156 psl. \$1.50.
4. Vincas Jonikas, LYDEJAU VIEŠNIA VETROJE. Eilių rinktinė, 169
psl. Kaina \$3.00.
5. Kleopas Jurgelionis, GLŪDĖ - LIŪDĖ. Lyrikos eilės, 105 psl. \$2.00
6. Antaniljus Kairys, AUKSINĖ SEJA. Eilėraščių, 86 psl. \$2.00.
7. Nadeas Rastenis, TILTAS ROZIJ SVENTE. Eiliuotai pasakojimai apie
išvintintas lietuviškas senovės kaimas; su autoriaus iliustracijomis. \$5.00.
8. Nadeas Rastenis, THE FOREST OF ANYKŠČIAI, Antano Baranauko
"Anykščių Šilelis", vertimas, 42 psl. \$2.00.
9. Beirys Rukšas, UGNIES PARDAVEJAS. Eilės, 95 psl. \$1.00.
10. Stasys Santvaras, ATDARI LANGAI. Rinktinė lyrika, 167 psl. \$3.00.
11. Stasys Santvaras, AUKOS TAURE, 5-ji lyrikos knyga, 152 psl. \$2.50.
12. Petras Sagatas, SAULELEIDŽIO SPINDULIOSE. Eiliuotų kūrinių
rinktinė, 92 psl. \$1.00.
13. Petras Sagatas, PLAUK, MANO LAIVELI. Eilėraščių, 112 psl. \$1.00
14. Eugenijus Grudis, AGUONOS IR SMELIS. Eilės, 70 psl. \$1.00.
15. Elena Tumienė, KALALAI IR ŠVENTIEJI. Eilėraščių, 80 psl. \$2.50
16. Alfonsas Tyrulelis, METU VINGIAI. Lyrikos rinktinė, 180 psl. \$3.00.
17. Jonas Valaitis, SENOVĖS LIETUVIŲ DIEVAI. Mitologijos posmai.
18. 5 psl. \$1.00.
19. Adomas Jasis, BŪK PALAIMINTAS. Poezija, 115 psl. \$3.00.
Norėdami įsigyti šias ar kitas knygas, prašome atsilankyti į Naujiene-
cistinę arba užsakyti paštu, pridedant čekį ar piniginių orderių.
NAUJIENOS,
1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

LIETUVIŲ VISUOMENEI CHICAGOJE

Lietuvos okupantai rusai ir saujelė lietuviškųjų komunistų naikina Lietuvos kultūrą, religiją ir mūsų tautos geriausių sūnus ir dukras. Nežiūrint sužvejusio okupanto siautėjimo lietuviška siela gyva, ką liudija Lietuvos patriotų veržimasis į laisvę. Dvasios milžinas — Simas Kudirka savo geležine valia ir drąsa išjudino pasaulio apdulkėjusią sąžinę. Jo šviesus vardas garsina Lietuvos kančias laisvajame pasaulyje.

Šventai tikėdami Lietuvos valstybės laisvės atkūrimu ir kovos dėl Nepriklausomybės prasmingumu Chicagoje Lietuvių Taryba maloniai kviečia Jus dalyvauti iškilmingame Vasario 16-tos minėjime 1972 metų vasario mėnesio 20 dieną 2 valandą AUDITORIUM THEATRE 70 East Congress.

Savo dalyvavimu tautos šventėje ir gausia auka remkime ALTĄ, dirbantį Lietuvos laisvinimo darbą.

Visos organizacijos ir pavieniai asmenys prašomi aukas siųsti Chicagoje Lietuvių Tarybos išdėstymui Vladimirui Solūnui, 3549 West 57th Street, Chicago, Ill., 60629.

Remkite mus didžiajame Tėvynės Laisvinimo darbe!

Aldona Indreika Julius Pakalka
Vykdomoji sekretorė Pirmininkas

DĖL KOMPENSACIJŲ IS VOKIETIJOS

Nuo nacių nukentėjusių tautybų komiteto pirmininkas Kazimieras Odrobny praneša čikagiečiams A. Čepuliniui, kad jis vyksta į Miuncheną ir Frankfurtą imtis priemonių, kad federalinė vokiečių valdžia išmokėtų visas kompensacijas ir atlyginimus nuo nacių nukentėjusiems žmonėms. Jo vadovaujamas visų tautybų komitetas jau rūpinasi šiais klausimais nuo 1953 metų. Jis dalyvavo Pary-

žiuje, Londone ir Hagoje vykusių konferencijose.

Pradžioje vokiečiai nenorėjo mokėti kompensacijų, tvirtindami, kad tremtiniai gyvenę eksteritorialinėse vietose — DP stovyklose, bet vėliau ir šitas reikalas buvo įvilktas į įstatymų ir vokiečiai buvo priversti mokėti. Didokas skaičius lietuvių kreipėsi dėl kompensacijų. Jų reikalavimai buvo užregistruoti. Kai reikalas pajudėjo, tai aš Jums pranešiu. Vokiečiai teisinosi, kad svetimšaliams nepriklauso kom-

Sandusky, Ohio, skaitykloje pradžioje mergaitė nepažino paveikslė matomo sutvėrimo, bet kai klausimas paaiškėjo, tai ji ir kitiems skaityklos draugams radinį parodė. Skaityklose jauni žmonės atranda niekad nematytų dalykų. Skaitykla jiems yra pati geriausia mokykla.

pensacijos, atlyginimą jie mokėję tik vokiečiams. Pradžioje tik vokiečių piliečiams, o vėliau pradėjo mokėti ir tiems, kurie nebuvo Vokietijos piliečiai, bet dėl nacių veiksmų smarkiai nukentėjo. Pradžioje kitą pilietybę priėmusiems nedavė kompensacijų, bet vėliau ir pakeitusiems pilietybę privalėjo mokėti.

Amerikos pilietybę gavusieji gali reikalauti atlyginimo už vyro nužudymą, tiksliai klausimą turi nagrinėti teismas. IG Farben pramonė sumokėjo 30 mil. markių atlyginimą. Nukentėjusieji žydai gavo 27 milijonus, o ne žydams liko trys milijonai. Nuo nacių nukentėjusieji ir Amerikoje gyvenantieji privalo rašyti, nes vokiečiai jį juos greičiau kreipia dėmesį ir daro sprendimus.

HIMNŲ PIRMIEJI ŽODŽIAI

Lietuva: Lietuva, tėvyne mūsų...

Didž. Britanija: Dieve, saugok karalienę. Antrojo pradžiai: Tu viešpatauji, Britanija. Austriai: Austrija, tu puikiausia šalis! Estai: Mano tėvyne, mano džiaugsmas, mano laime. Airiai: O, geriausias kraštas! Norvegai: Taip mes mylime šį kraštą. Latviai: Dievs sveti Latviju. Švedai: Tu senas, tu laisvas uostas šiaurės. Šveicarai: O laisvieji kalnai...

IŠ CHICAGOS IR APYLINKIŲ

Ar sutrumpės mokslo, metai?

Chicago mokyklų superintendentas dr. James F. Red-

mond pasiūlė švietimo tarybai sutrumpinti mokslo metus 11 dienų. Mokiniai būtų pakeisti vasaros atostogoms tiek dienų anksčiau, tuo sušalant pinigų, kurių yra trūkumas. Prieš kiek laiko švietimo taryba sutiko atleisti mokytojus, kurie buvo paskirti įvairioms šalutinėms programoms. Kai kuriose mokyklose tėvai dėl to ruošia protesto mitingus.

Nori surasti pinigų

Chicago Sanitarinio distrikto patikėtinis V. J. Janicki pasiuntė Valstybės sekr. W. P. Rogers telegramą dėl visų pasitangas, kad kontraversinės Hughes biografijos autorius Clifford Irving ir jo žmona nebūtų išleisti į Šveicariją, kol ta šalis nenurodo, kuriame banko yra padėti 20 mil. dolerių, apgaulingu būdu paimiti iš City Savings & Loan bendrovės.

Negalės tuojau išmesti

US Distrikto teisėjas Alexander J. Napoli nusprendė, kad dalis Illinois Inkeepers Liens įstatymo, leidžianti namų valdytojams išmesti nuomininką už nesumokėjimą nuomos bent vieną dieną yra nekonstitucinis. Nuomininkui suteikiama galimybė nurodyti nesumokėjimo priežastį ir gauti pranešimą apie išsikraustymo reikalavimą.

Hanrahan yra optimistas

Cook apskritys prokuroras Edward V. Hanrahan pareiškė spaudai, kad sekanciuose rinkimuose jis bus balsuotojų per rinktas, nes turi gerus rekordus. 90% jo-paruoštųjų bylų teismams buvo sėkmingos ir kaltininkai buvo nubausti.

Ohio valstijoje, Sandusky miestelyje yra didelė skaitykla, kurioje įvesta pasakų valanda. Paveiksle matome jauniklius, besiklausančius gražios pasakos.

SV. KAZIMIERO LIETUVIŲ KATALIKŲ KAPINIŲ ALBUMUI
ISLEISTI ŠI ŠEŠTADIENI, VASARIO 12 D. VAKARA,
RUOŠIAMAS

Linksmas Užgavėnių Šokių Vakar

erdvioje Knights of Columbus salėje, prie 59-tos ir California gatvių kampo. Gros geras orkestras. Veiks vaizų bufetas ir kitos įvairybės. Įėjimo auka tikrai \$3.00.

Bendruomenės Pasauliečių Komiteto rėmėjai kviečia visus sklypų savininkus ir visuomenę gausiai dalyvauti.

HELP WANTED — FEMALE
Darbininkų Rūška
HOUSEKEEPER
General cleaning & laundry. 5 day week. Live in preferred. Must speak some English. References. Lincolnwood, 673-9190 Days. Evenings & Weekends 282-4733.

TRUMPAI

— Ši šeštadienį, vasario 12 d. 7 val. vakaro, Čiurlionio galerijoje atidaroma Vasario 16-osios minėjimo proga lietuvių dailininkų darbų paroda. Kaip tradicija, lietuviai dailininkai jau kelinti metai Lietuvos nepriklausomybės akto paskelbimo proga kolektyvinę parodą paminėti Vasario 16-tą dieną.

— Ši ketvirtadienį vasario 10 dieną Pelkių Žiburėlio literatūrinėje valandėlėje akt. Marija Lemešytė — Dikiniene skaitys ištrauką iš Satrijos Raganos apysakos "Irkos tragedija".

— Edvardo Walaickio akvarėlės darbų paroda dabar vyksta Beverly Hills Art Center galerijoje, 2153 W. 111th Street. Atidara: antr., ketvirtad. ir sekmadienį nuo 1 iki 4 v. p. p.

— Jaunimo Kongresas atstovai (5) Marquette Parko apylinkėje bus renkami š. m. vasario mėn. 27 d. Atstovų gali būti kiekvienas lietuvis jaunulis 18 — 30 m. amžiaus. Atstovų kandidatų išrinkimui išstato, nurodant sutinkančio kandidatų vardą, pavardę, amžių ir adresą, 5 jaunuoliai savo parašais (16 — 30 m. amžiaus), pridedant raštu pareiškimą kandidatui sutikimą. Balsuoti galės kiekvienas jaunuolis 16 — 30 m. amžiaus. Kandidatus su išstaciųjų parašais reikia įteikti apylinkės valdybos pirm. Jonui Jasaičiui, 6922 So. Oakley Ave. (tel. 434-2165) iki vasario 20 d. Rinkimus praves specialiai sudaryta komisija.

— LB Marquette Parko lietuvių apylinkės metinis susirinkimas įvyks š. m. vasario mėn. 25 d. (penktadienį) 7:30 val. Marquette Parko parapijos salėje. Visi šios apylinkės lietuviai kviečiami susirinkime dalyvauti.

— Dviejų gydytojų — K. Juco ir J. Adomavičiaus spalvotais drobėje paveikslais iliustruoti mediciniškai pranešimai apie odos ligas, viduriuose dujas bei kvapo trūkumą Alvedo parengime, Juanimo Centre, šį šeštadienį, vasario 12 d., 6 v. v. Lietuvių senelių namų reikalu visų pastarimas nuo 5 v. p. p. Bus užkanda. Visi kviečiami.

— Marius Zdaugra, So. Boston, Mass., išrinktas Jaunimo Metų komiteto pirmininku. Gintaras Karosas ir Jurgis Len draitis — vicepirm., Birutė Adomavičiūtė — sekret. ir Jonas Jakutis — išd. Manoma su daryti finansinę komisiją.

— Žurn. Alfonsas Nakas, Detroit, Mich., buvo atvykęs Chicago dalyvauti LZS-gos suruoštamame Spaudos baliuje. Dalis to baliaus pelno bus paskirta Dr. Petro Daužvardžio Stipendijų fondui.

— Antanas ir Nijolė Mackevičiai, Brighton kepyklos savininkai, nupirko tikį Wisconsin valstijos šiaurėje savo šeimos jaunimui, dabar besimokančiam lituanistikos mokyklose ir Montessori vaikų darželyje. Kepykloje yra naujai įrengtos modernios krosnyės iš buvusios Silvercup bendrovės.

— Petras Petrulis, Margučio radio vedėjas su visais tos programos nariais ruošiasi iškilmingai paminėti viešu ban-

REAL ESTATE

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė — Pardavimui

PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS
IR ZEMAIS NUOSIMCIAIS MĖNESINIAIS ISSIMOKEJIMAI

DEL VISŲ INFORMACIJŲ, KREIPKITES Į
MUTUAL FEDERAL SAVINGS

PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas
2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Virginia 7-7747

BUTŲ NUOMAVIMAS NAMŲ VALDYMAS — NOTARIATAS — VERTIMAI

[VISŲ RŪŠIŲ DRAUDIMO AGENTŲRA]

J. BACEVIČIUS — BELL REALTY
INCOME TAX SERVICE

6455 So. Kedzie Ave. — Prospect 8-2233

SUBURBAN WEST BY OWNER
Large size 5 room brick home. Finished basement, 2 1/2 car garage, double corner lot, quiet lovely neighborhood. Many extras. Priced lower 30's.
2035 So. 23 AVE., BROADVIEW
Phone 345-4657

M. A. ŠIMKUS
Real Estate, Notary Public
INCOME TAX SERVICE
4259 S. Maplewood, Tel. 254-7450
Beto daromi ir liudijami vertimai, pildomi pilietybės pareiškimai ir kitoki blankai.

A. TVERAS
LAIKRODŽIAI IR BRANGENYBES
Pardavimas ir Taisymas
2646 WEST 69th STREET
Tel.: Rpublic 7-1941

Federalinių ir valstybės pajamų mokesčių apskaičiavimas
INCOME TAX
Nekilnojamo turto pirkimas - pardavimas
REAL ESTATE
Parsių pilietybės
NOTARY PUBLIC
Draudimo Informacijos
INSURANCE
NAUJAS ADRESAS
ŠIMAITIS REALTY
2951 W. 63 St. (prie Sacramento)
Tel. 434-7878

TERRA
Brangenybės, Laikrodžiai, Dovanos
visoms progoms.
3237 WEST 63rd ST., CHICAGO
Telef. 434-4660

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
ir kitus kraštus
P. NEDZINSKAS, 4065 Archer
Chicago, Ill. 60632. Tel. YA 7-5980

ketu su atitinkama programa
Margučio radio 40 metų veiklos sukaktį.

★ Kur gimta padangė, — pilna tėvynės ilgesio nauja lietuviška plėkštelė gaunama Vaznelių Gifts International prekyboje, 2501 W. 71st St. Tel. 471-1424. (Pr).

★ Dar yra bilietų į Cicero Lietuvių Medžiotojų ir Žuautojų tų tradicinį Užgavėnių Medžioklės balių, kuris įvyks vasario mėn. 12 d. Richards Ball Room, 3253 So. Harlem Ave. Sokiams gros specialaus sąsto Markausko orkestras. Svečiai bus vaišinami naminiiais ir laukiniais skanumynais. Baras, įvairios dovanos, Fazanų valas ir kiti įvairumai. Visos vietos turi būti rezervuotos. Dėl informacijų ir bilietų prašoma skambinti: V. Mičiuliu — dieną 527-5700, Ext. 320, vakare — 414 - 889-4622 (collect), J. Ardicui YA 7-3283 arba R. Gričaliūnui TO 3-6718. (Pr).

★ Norintieji vykti autobusais Vasario 16 minėjimą Auditorium teatre, prašomi registruotis ALTos raštineje tel. 778-6900 dienos metu nuo 9 iki 5 val. ir vakare nuo 7 iki 9 val. Bilietai į minėjimą gaunami Margučiuose.

Chicago Lietuvių Taryba (Pr).

LAIMINGI NAMAI

TIKRAI 1 1/2 AUKSTO 2 butų mūras 20 metrų, 2 auto garažas, Gazo baseboard šildymas. Gražus, sausas įrengtas beismantas. Marquette Parke. — \$35,000.
10 BUTŲ MŪRAS, apie \$14,500 nuomos, Marquette Parke. Kaina \$74,700. Investuokite pelningai ir saugiai.
12 METŲ 2 butų geriausias mūro namas. 2 atskiri šildymai, 2 auto garažas, padame Marquette Parke. — \$37,700.
SVIESUS 2 BUTŲ 11 metų mūras, naujas garažas su elektr. durim, žuol medis, alumi. langai, nauji karpetai, 2 radiant šildymai, sveiki oro vėsinčiai, sausas — aukštas beismantas, prie pat Marquette Parke. \$44,900.
DIDELIS 6 kambarių mūras. Modernus 2 auto garažas, kabinetų virtuvė, gazu šildymas. Puikus namas gyventi Marquette Parke. \$22,500.
2 BUTŲ MŪRAS arti bažnyčios ir mokyklų. 3 kamb. sausam beismante, 2 auto garažas. \$29,000.
ZEMES — 30 pėdų su garažu prie pat parko. \$10,400.

Valdis Real Estate
7051 So. Washnaw Ave. RE 7-7200

APYNAUJIS 2-ju butų gražus mūr. po 3 mieg. alumi. langai, karštu vandens šiluma gazu, 2-ju autom. garažais. Gražioje vietoje prie parko. — \$40,500.
6 KAMB. MŪR., moderni virtuvė ir vonia, alumi. langai, karštu vandens šild. gazu. Marquette Parke. \$21,500.
APYNAUJIS 1 1/2 aukšto mūr., alumi. langai, šiluma gazu, įrengtas rūšys. 2-ju autom. garažais. Marquette Parke. \$38,500.
GRAŽUS 4 BUTŲ mūr. alumi. langai, karštu vandens šild. gazu, modernios vonios. Mūr. garažas. Marquette Parke. \$52,000.
VIRŠ 50 PĖDŲ plotio, gražus kampinis sklypas. 2-ju butų namui. Oaklawn, Teirauktės.
LABAI GERAS 10 butų mūras, 2 automobilio mūro garažas, Marquette Parke. — Tik \$88,000.

NERIS REAL ESTATE

3009 WEST 63rd STREET
Tel.: 471-0321

BUILDERS AND CONTRACTORS
Namų Statyba ir Remontas

HEATING CONTRACTOR

Irengiu naujus ir perstatu senus visų rūšių namo apšildymo pečius ir air-conditioning į naujus ir senus namus. Irengiu vandens boilerius ir stogų rinas (gutters). Darbas atliekamas greit, sąžiningai ir garantuotai. Apskaičiavimai nemokamai. Turu leidimus dirbti mieste ir užmiestyje.

DOMAS ŽUKAUSKAS
HEATING & SHEET METAL
4444 So. WESTERN AVE.
CHICAGO, ILL. 60609
TEL.: VI 7-3447

A. & L. INSURANCE & REALTY
A. LAURAITIS
INCOME TAX
4645 So. ASHLAND AVE.
LA 3-7775
(Currency Exchange įstaiga)
Pigu automobilių draudimai.

HOME INSURANCE
Call: Frank Zopolis
3206 1/2 W. 95th St.
GA 4-8654

K. ERINGIS
CALIFORNIA SUPER SERVICE
Taisomi auto motorai, stabdžiai, tune-ups ir t. t.
4824 So. CALIFORNIA AVE.
CHICAGO, ILL. TEL. VI 7-9327

A. G. AUTO REBUILDERS
Čia automobiliai išlyginami ir nudažomi. Darbas atliekamas sąžiningai ir gerai, prityusių darbininkų. Kalnos nebrangios.
3518-24 W. 63rd Street, Chicago, Ill.
TEL. — 776-5888
Anicetas Gerbatiauskas